

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14578	ImageGroup:	I2KG200146
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཐོག་བོད་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་མི་མོར་སྤྲེལ་བའི་རིང་ ལུགས་ཆེས་ཐུན་ནག་ཡིན་པ་གསལ་སྟོན། 'dzam gling gi yang thog bod du lag len bstar ba'i rgya dmar gzhung gi mi ser spel ba'i ring lugs ches mun nag yin pa gsal ston/
Author:	n/a
Descriptor:	copy made available from the library of tibetan works and archives; ltwa acc. no. Acc. No. D29001
Original Publication:	n/a,n/a
Place:	dharamsala, h.p.
Publisher:	bod gzhung phyi dril las khungs snar thang par khang /
Date:	2000
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 3/2019

D29001

ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་ལྷ་མོ་

D29001

༡། འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཐོག་ཐོད་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་
 བའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་མི་སེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས་
 ཆེས་མུན་ནག་ཡིན་པ་གསལ་སྟོན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༤ ཉིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤེལ་བའི་
 རྒྱ་བ་གདའར་པོའི་དེབ་ལ་བཙན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལན་འདེབས།

བོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས།

ད་རེས་ས་ལར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པར་དཔར་འགྲེམས་བྱས་པ།

བོད་ཀྱི་དབེ་མཐོན་ཁང་།

Class No. ༡༩༡

Acc. No. 29001

༡༡། །འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཐོག་པོད་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་

ཀུ་དམར་གཞུང་གི་མི་སེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས་

ཆེས་མུན་ནག་ཡིན་པ་གསལ་ལྟོན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལྷ་ ༡༡ ཆེས་ ༤ ཉིན་ཀུ་དམར་གཞུང་གིས་སྤེལ་བའི་

ཀུབ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ལ་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལན་འདེབས།

བོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས།

ད་རམ་ས་ལར་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཕྱི་ལྷ་ ༡༡ པར་དཔར་འགྲེམས་བྱས་པ།

བོད་གཞི་རྒྱུ་མྱེ་རྒྱུ་ལས་ཁུངས་ནས་སྐར་ཐང་པར་ཁང་དུ་

དེབ་གངས་ ༡༠༠༠ པར་བསྐྱུན་ཞུས་པ།

Published by Department of Information & Relations
Central Tibetan Administration
Dharamsala - 176 215 H.P.

Printed at:
Narthang Press, Gangchen Kyishong
Dharamsala 176 215 H.P.

སྒྲིལ་མེད་།

༡༡། འཇམ་མེད་གི་ཡང་ཐོག་པོ་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་ཆུ་
ནག་གཞུང་གི་མི་མེར་སྲེལ་བའི་རིང་ལུགས་ནི་ཆེས་མཉམ་ནག་རེད་ཅེས་པ་འདི།
ཆུ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་ཆུ་ལ་ཁབ་གྱི་ཆུ་མེད་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་གི་གསར་འགྱུར་
གཞུང་ལས་ཁང་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལྷོ་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་སྲེལ་བའི་
བོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་གྱི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཆུ་བ་ག་དཀར་པོའི་དེབ་ཟེར་བར་
ང་ཚོས་ལན་འདེབས་བྱས་པ་ཞིག་དང་། བོད་ནང་མི་མེར་སྲེལ་བའི་རིང་
ལུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་ཆུ་གཞུང་གི་
གསང་རྒྱུ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཐེར་འདོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཆུ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཇུག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་
གོང་གསལ་གྱི་སྲིད་བྱས་ནི་ང་ཚོ་བོད་མིས་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་འགལ་
ཆུན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཟེར་
བའི་སྐབས་སུ་དཀའ་སྤྱུག་དུ་ཅང་ཆེན་པོ་མཉམ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ཚོས་
དང་རིག་གཞུང་གི་ངོ་བོ་སྤང་སྤྱོད་བྱས་པར་བརྟེན་ཁོ་པ་ཚོས་རྩ་མེད་བཟོ་བྱབ་
མེད་པར་མ་ཟད། དེང་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆུ་ལ་མཆམས་ལས་བཞལ་ཏེ་སྤྱི་ཕྱོགས་
སུ་དར་འཕེལ་འགྲོ་བཞིན་དུ་ཡོད། དམག་གི་དྲག་གཞོན་དང་། ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་གཞོན་ཤུགས་ཇི་ལྟར་སྤྱད་ཀྱང་རྒྱས་པ་མ་ཐོན་པར་བརྟེན། དེང་
སྐབས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མི་ཆེ་སྐྱེལ་སྤངས་རྩ་མེད་བཟོ་
ཆེད་མི་མེར་སྲེལ་བའི་རིང་ལུགས་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་ཆུག་གི་ཡོད་པ་རེད།

ང་ཚོའི་ལན་འདེབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འདིས་བོད་ཀྱི་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་གནས་བབ་དང་། དེ་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་བཅས་གསལ་སྟོན་དང་། དེ་བཞིན་བོད་རང་སློང་སྡེ་ཁག་གི་རིགས་རང་སློང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་མེད་དང་། བོད་ནང་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་མི་གཏོང་ཀ་མེད་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ། བོད་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྟངས། བོད་ནང་འགྲོ་བ་མེད་ཐོབ་ཐང་དོན་རྒྱུ་ལ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་། འཕྲོད་བཞེན་གྱི་གནས་སྟངས་ཏུ་ཅང་ཞན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ལན་འདེབས་བྱས་ཡོད།

ང་ཚོའི་ལན་འདེབས་འདིས་ཀྱང་དམར་གཞུང་གི་འགོ་བློད་ཚོར་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་མདུན་ལམ་གྱི་གནད་དོན་ཐད་ལ་གོང་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཏུ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དང་། བོད་མི་མང་མཉམ་ཞུགས་ཀྱི་གྲོས་བསྡུར་མེད་པར་ཤེ་ཅིང་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་སྤྱི་བྱས་འདི་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ན། མ་འོངས་པར་རྗེས་འབྲས་ངན་པ་རྒྱུ་ཡོང་ཆ་མ་རྟོགས་པའི་ཉེན་བརྒྱུ་བཏང་ཡོད། ཀྱང་དམར་གཞུང་གིས་དེང་སྐབས་བོད་མི་མང་གི་དངོས་ཡོད་འདོད་ཚུལ་ལ་བསྐྱུན་རྒྱ་ལས་ཐོག་སྟེ། འཛིགས་དངངས་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟན་མྱིང་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་མེད་ཐབས་སུ་བྲག་གཞོན་བྱེད་བྱགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་ནི་བརྟན་མྱིང་ལ་ཕན་རྒྱུ་ལས་ཐོག་སྟེ་ཉེན་ཁ་ཆེ་རུ་བཏང་བ་ཞིག་རེད།

གོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་དང་། འོས་ཤིང་འཆམས་པའི་བོད་མི་མང་གི་འདོད་ཚུལ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱང་སློབ། རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་ཕན་

བཅས་ལ་ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཏུ་ལའི་ཐུ་མ་མཆོག་གིས་ལོ་མང་སྟོན་ནས་
 དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་འདོན་གནང་མཛད་པའི་གྲོས་འཆར་ནི་རྒྱ་མཚན་ལྷན་
 པ་ཞིག་དང་། འཆམས་ཤོས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ངེས་པར་བདེ་ལན་ཞུ་
 དགོས། ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཏུ་ལའི་ཐུ་མ་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་རང་
 བཅན་གྱི་གནས་བབ་ཚུད་ལེན་མ་གནང་བར། རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་སྤྱིམས་འོག་བོད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་གནས་བབ་ཅིག་ཡོང་
 ཐབས་གནང་བའི་ལམ་དབུ་མ་འདི་ནི། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་དཀའ་
 འལ་སེལ་ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་ཕན་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་ཡོད་པའི་སྤྱན་མཆོག་ཅིག་ཡིན།
 རྒྱ་ནག་བདན་མིང་དང་། ཡར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ནི་བོད་མིས་གཙོས་
 པའི་མི་ཆང་མའི་ཁེ་ཕན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡོང་ཆེད་པེ་ཅིང་གཞུང་གིས་
 ཀྱང་རྒྱ་ནག་མི་མང་ལ་ཡོད་པའི་འོས་གིང་འཆམས་པའི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མཆན་
 ལྷན་སྐྱར་གསོ་ཡོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་
 ཏུ་ལའི་ཐུ་མ་མཆོག་ནི་དེའི་ཐད་ཕན་ཐོགས་གནང་བྱུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས།
 དེ་ལྷགས་ངེས་པར་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ངེས་པར་བཙེ་བཀྱར་ཞུ་
 དགོས་པ་ཡིན།

བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་རྒྱོན་ཁྲི་པ་དང་། བྱི་རྩལ་བཀའ་
 རྒྱོན་གཅིག་སྦྱོགས་ཟམ་གདོང་རྒྱོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས།

བྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༠ ལ།།

དཀར་ཆག

- ༡༥ མི་མེར་པོའི་འགན་འཁུར་ཟེར་བ། ————— ༡
- ༡༦ རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཐབས་བྱས། ————— ༤
- ༡༧ བོད་ཀྱི་དེ་ལྟའི་ཁྱི་ཚྭ་གས་དང་། བཙན་བྱོལ་ཁྱི་ཚྭ་གས་ཀྱི་
མངགས། ————— ༡༧
- ༡༨ བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཟེར་བའི་ནང་དོན་དངོས་རང་སྤྱོད་ལག་བསྟར་
བྱེད་ཀྱི་མེད་པ། ————— ༣༠
- ༡༩ དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ————— ༣༣
- ༢༠ ཤེས་ཡོན་སྒོ་བ་གསའི་སྒོར། ————— ༤༤
- ༢༡ འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྤངས། ————— ༥༤
- ༢༢ འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྤངས། ————— ༦༥
- ༢༣ རྒྱན་མཐུད་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ལུ་འཛོལ་བ། ————— ༦༦

མི་སེར་པོའི་འགན་འཁུར་ཟེར་བ།

མི་སེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས་ནི་མི་དཀར་པོ་འཕམ། ཡང་ན་མི་སེར་པོ་
དེ་ཚོས་རང་གི་འགན་འཁུར་ཡིན་པར་བརྟེན་ནས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཁེངས་པ་
ལྟ་བུའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། མི་སེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་
ཚིང་པ་ཚོས་མཚོ་དམག་གི་བྲག་ཤུགས་དབྱུང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་དཔལ་
ཡོན་དར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་འཕྲོད་ཆེག་སློབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་ཐོག་གོམ་སྐབས་
ལྗུར་བ་དང་། རང་ཉིད་གང་དུ་སྐྱེ་བས་པའི་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དང་དེའི་རང་
བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་ཆེད་ཐོག་མར་གཞུང་ལམ་དང་། མི་འཁོར་
ལུགས་ལམ་བཟོ་བ་དང་། སློབ་གྲ་འཛུགས་པ། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་གཞུང་འཛིན་
དབང་ཆ་བཟུང་བ་བཅས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་འབྲས་བུར་དེང་སྐབས་
འཛམ་གླིང་ཐོག་འབྲད་པའི་དཀའ་ངལ་ཏེ། རིག་གཞུང་གཏོར་བརྒྱགས་སོང་
བ་དང་། མི་སེམས་ལ་གཙོང་ནད་ཞུགས་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཁ་འབྲལ་དུ་འགྲོ་
བ་བཅས་གྱི་རྩོག་བྱ་བུང་བ་ཡིན་ཞིང་ཁོང་ཚོས་རན་འབྲས་དེ་དག་ང་ཚོར་
བཞག་ནས་མཐར་ཐིམ་ལོག་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་
མི་སེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༠ ལོ་ཙམ་ལ་ཐོག་མར་སྤེང་
ཆེན་ཨ་མེ་རི་ཀ་དང་། ཨེ་ག་ལ་གཉིས་ལ་བསྐྱོད་པའི་མཚོ་ལམ་བཅའ་རྟེན་
བྱུང་རྗེས་འགོ་རྒྱལ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མཚོ་ཐོག་འབྲལ་བཞུད་བྱེད་མཁན་
ཡོ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་ཡུལ་ལུང་གསར་པ་ཞིག་བཅའ་རྟེན་བྱུང་བ་དང་།
དེ་འབྲལ་བཅན་འཛུལ་དབང་ལྗུར་བས་པར་བཞེན། འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་

མང་ཆེ་ཞིག་མི་མེར་སྲེལ་ཡུལ་དུ་གྱུར་ནས་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་རིང་རྒྱབ་ཚྭ་གས་
 རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབང་སྐྱུར་བཞོད་འདོམས་འོག་གནས་དགོས་བྱུང་ཡོད། དུས་
 ཡུན་རིང་པོ་དེའི་རིང་མི་མེར་སྲེལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་ཡོད་པའི་རང་
 བྱུང་ཐོན་ཁུངས་ནམས་བཟོག་འདོན་གྱིས་ཡོ་རོབ་ཁུལ་དུ་འབྱེར་བ་དང་། དེ་
 དག་གི་ཆབ་ལ་ཁོང་ཚོས་རྒྱ་མཚན་གསལ་བཤད་བྱེད་པའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་
 བཞག་ཡོད་པ་རེད། མི་མེར་སྲེལ་བའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མིང་
 ཐོའི་ནང་གསལ་གསར་ཤོས་ནི་རྒྱ་ནག་ཡིན་ཞིང་ཁོང་ཚོས་བཅིང་འགྲོལ་གྱི་འབོད་
 ཚིག་འོག་བོད་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་ཡང་བོད་འདི་
 རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་ཞིག་དུ་བསྐྱུར་རྒྱ་ཡིན་པ་བཟོད་ཡོད། འོན་
 །ཀྱང་འདས་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱི་མིག་བལྟས་ན་དོན་དངོས་ཐོག་
 བཅིང་འགྲོལ་ཟེར་བ་འདི་བཅན་དབང་དམ་འག་ལ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་
 ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་མི་མེར་སྲེལ་བྱེད་རིང་
 ལུགས་པ་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གད་སྐྱེགས་སྐྱགས་སྐྱམ་ནང་བསྐྱུར་དེ་མེད། མི་
 ལོ་ ༥༠ མོང་བའི་དེང་གི་དུས་སུ་བོད་བཅན་བཟུང་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནག་གི་
 མི་མེར་སྲེལ་བའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། ཁོང་ཚོས་
 བོད་སྐུ་མཐུད་བཅན་བཟུང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ཡོད། དེ་
 ནི་བོད་འདི་དེང་རབས་ཅན་ལ་བསྐྱུར་བ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཟོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 ཁོང་གསལ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་མང་གི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 འཁྲོག་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གསར་པ་ཞིག་རེད། བཅིངས་འགྲོལ་དང་།
 རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས། དེང་རབས་ཅན་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་སྙན་པོའི་འོག་

ཆེས་མུན་ནག་གི་གནད་དོན་གྱིས་ཡོད་པ་རེད། དེང་སང་ཁྱ་ནག་གི་དེང་
 རབས་ཅན་ཟེར་བའི་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྒོར་ལ། སྤང་ནག་པོ་ཞེས་པའི་དེང་
 ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་ཚོའི་སེའུ་གོན་རྟ་ཁྱེད་ནས་བཞིན་དོན། བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་དོན་དངོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་གནས་ཚུལ་བཟང་པོ་སྟེ་གཅིག་མཐོང་
 རྒྱ་མེད་ཅེས་བཞིན་ཡོད། དེང་རབས་ཅན་ལ་བསྐྱར་རྒྱའི་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་
 པ་ནི། དོན་དངོས་ཐོག་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་དགོན་པའི་ཁྱ་ནག་གི་མཆོ་རྒྱུད་
 ས་ཁུལ་གྱི་ཆེད་དུ་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་འབེལ་པོ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་
 ཐོན་ཁུངས་ཤེད་སྟོན་གཏོང་རྒྱའི་འཆར་གཞིའི་དམིགས་ཡུལ་ངན་པ་འགོག་ས་
 སྤང་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། རུབ་ཚུགས་ཀྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སེར་སྟེལ་
 བའི་རིང་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་ཤེད་
 སྟོན་བྱེད་པ་འདི་ལུགས་མཐུན་ཅན་དུ་གྱུར་ཐབས་སུ་མཁས་པའི་འབྲེལ་བཤད་
 ཤེད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཁྱ་ནག་གི་འབྲེལ་བཤད་ཀྱང་དེ་དང་གཅིག་
 པ་རེད། ད་ཕན་མི་སེར་སྟེལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཁྱ་ནག་ནི་ཐ་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། མི་སེར་སྟེལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་གོང་མ་ཆོས་
 ཀྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ་ལུགས་མཐུན་
 ཅན་དུ་གྱུར་ཐབས་སུ་མཁས་པའི་འབྲེལ་བཤད་མང་པོ་ཤེད་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་
 ལྟར། དེང་སང་ཁྱ་ནག་ལ་དེའི་ཁྱོད་ནས་ཤེད་སྟོན་ག་རེ་བཏང་བཏང་ཡོད་
 པ་རེད། ཁྱ་ནག་གིས་བོད་དུ་མི་སེར་སྟེལ་བའི་རིང་ལུགས་མཐར་ཕྱིན་ལག་
 བསྟར་གྱིས་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བསྟོག་འདོན་ཤེད་སྟོན་བྱས་པ་ལུགས་
 མཐུན་ཡིན་པ་བཟོ་ཆེད་ཡིག་ཆ་ད་ཅང་མང་པོ་འདོན་འབྲེམས་བྱས་ཡོད་པ་

རེད། ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་འི་ནང་གི་གསུང་པོས་ནི་ཉི་ཆར་སྤྱི་ཆུ་ ༡༡ ཆེས་ ༡
 ཉིན་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཁབ་ཁང་གི་གསུང་འགྲུལ་གཞུང་ལས་ཁང་གིས་སྤེལ་
 བའི་པོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་གོང་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་གཤམ་དཀར་པོའི་དེབ་ཟེར་བ་དེ་
 རེད། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འཆར་ཅན་གྱི་བརྗོད་ཚུལ་ལྟར་པོད་ནང་གཏུག་
 རྒྱལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལག་ལེན་བསྟར་བ་ནམས་ཡག་པོ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་
 གྲུས་པའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་རེད། ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་རྒྱའི་དབང་བསྐྱར་འོག་པོད་
 མི་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་བཞུལ་བར་དུས་མིན་འཆི་རྒྱུ་ལྷན་པའི་གནས་ཚུལ་
 འགོད་རྒྱ་ཡར་བཞག། ཐ་ན་རིག་གནས་གསུང་བརྗོད་ཟེར་བ་ལྷན་པའི་སྐོར་
 ཡང་ཆོག་ཟུར་ཅམ་བཀོད་མེད་པ་རེད། མི་མེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས་
 ལུགས་མཐུན་ཅན་དུ་གྱུར་ཆེད་པོད་དེང་རབས་ཅན་ལ་འགྱུར་གྱི་ཡོད་ལུགས་
 བརྗོད་པ་དང་། རྒྱལ་གཤམ་དཀར་པོའི་དེབ་ཀྱི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་པོད་འདི་དེང་རབས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་བ་
 དང་། དེས་པོད་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ལྷན་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དེ་
 རེད། དེའི་རྒྱལ་དོན་ལ་ཐོན་སྐྱོད་ནམ་གངས་མང་པོ་ཞིག་འཕར་བའི་གངས་
 ཐོ་འདྲ་ཆགས་པོ་མང་པོ་བཀོད་ཡོད། གངས་ཐོ་དེ་དག་བདེན་པ་མིན་པའི་
 དོགས་གཞིའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཞིབ་པ་རྗེས་སུ་སྒྲིང་རྒྱ་ཡིན། ཐོག་
 མར་བརྗོད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དེང་རབས་ཅན་ཟེར་བ་འདིས་གང་ཞིག་མཚོན་
 གྱི་ཡོད་དམ། དེང་རབས་ཅན་ཟེར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆད་གཞི་འཛིན་གྱི་
 ཡོད་དམ། རྒྱལ་སྤྱོད་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དེང་རབས་ཅན་བརྗོད་གྱི་ཡོད་
 དམ། ཡང་ན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་པོད་འདི་རྒྱ་ཡུལ་ཅན་དུ་

འགྱུར་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད་དམ། རྒྱལ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ནང་དེང་རབས་
ཅན་གྱི་ཆད་གཞི་འདི་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་མི་འདུག དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཆད་
གཞི་ངོ་མ་ནི་མི་མང་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཐུན་མོང་གི་རེ་བ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་མང་
གཙོ་དང་། རང་དབང་ཡོད་མེད་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན།

གོང་གསལ་གྱི་ཆད་གཞི་ལྟར་ན་དེང་རྒྱལ་ཤ་དཀར་གྱིས་བོད་དེང་
རབས་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་ཟེར་བ་འདི་དེང་རབས་ཅན་ལ་བཅུ་མི་ཐུབ། དེ་ལས་
ཕྱི་གཤེ་བོད་མི་མང་དང་། རྒྱ་ནག་མི་མང་རྣམས་དེང་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་གྱིས་དོར་ཐིན་པ་དང་། དུས་ལས་ཡོལ་ཐིན་པའི་སྤྱིད་དབང་གཅིག་
སྤྱད་གྱི་གནོན་བཙོར་འོག་གནས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་
སྤྱི་ཚོགས་འདི་མང་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་ཆ་ཆད་ལྡན་ཞིང་གོང་ཕྱག་ཅིག་གྱུར་གྱི་
སྤྱི་ཚོགས་འབྲུག་པོ་ཞིག་ཡོད། ཉེ་ཆར་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་
གི་བཀའ་ཚོན་ཁྲི་པ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱས་
ཡོད། དེ་ལྟར་བོད་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེང་རབས་ཅན་ལ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐད་
ལགོང་ས་ལས་ལྟུང་མགོན་ཏུ་ལའི་ཆ་མ་མཆོག་གི་དབུ་བྱེད་འོག་བཙན་བྱོལ་
བོད་མི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ཐོན་དུ་བསྐྱོད་ཡོད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་མི་
དགའ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ཟེར་བ་བརྟོན་པ་ཞིག་རེད།
དེ་བཞིན་ཐེ་ཅན་མི་མང་གིས་མང་གཙོའི་ཁེ་དབང་སྤྱད་དེ་སྤྱིད་འཛིན་ཐད་ཀར་
འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་ནང་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་ཞབས་ལི་ཏིང་དུད་སྤྱིད་འཛིན་ལ་འོས་
འདེམས་བྱས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་མི་ལོ་ ༡༠༠༠ གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་
ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་དེར་ཡང་མ་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་བསྐྱན་ཡོད་པ་རེད། བོད་

ནང་གི་པོད་མི་ཚོ་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་གི་རྒྱ་མི་ཚོས་བཅན་ཕྱོད་པོད་མིའི་སྤྱི་
 ཚོགས་དང་། ཐེ་ཧན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མང་གཙོའི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆེན་
 པོ་འགྲོ་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་དབང་སྐྱུར་འོག་འགྱུར་བ་
 མི་འགོ་བ་འདི་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་
 གིས་ཉེ་ཆར་བཏོན་པའི་རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ཟེར་བ་དེ་ནི། འདི་ཚུགས་
 བཅན་ཕྱོད་པོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མང་གཙོའི་འགྱུར་བ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པར་
 མ་ཟད། འགྱུར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་པོད་མི་མང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། སེམས་
 བྱགས་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་པོད་མི་སྤྱིའི་མ་འོངས་ཀྱི་རེ་འདུན་འགྱུ་བ་ཆེད་འབད་
 བཅོམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ལ་ལན་འདེབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ལ། ཡང་
 རྫོང་ཕུར་དུ་ངོ་མི་ཤེས་པའི་འཛིགས་སྐྱག་ཆེ་བའི་མགོན་པོ་གསར་པ་མང་གཙོ་
 ཞེས་པ་ཞིག་སློ་འབྲམ་འཕྱོར་པར་བྱི་གུ་སྐྱག་ནས་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
 རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་པོད་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་གནས་གཞི་བཟན་པོ་འཛུགས་པ་འདི་
 ནི། པོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བསྔོག་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་གཞི་རྩའི་ལས་འཆར་
 ཀྱི་མང་གཞི་གཏོང་བ་ཞིག་རེད། རྒྱབ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ནང་གོང་གསལ་
 ལས་འཆར་གྱི་མང་གཞི་དེ་ལ་དང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་
 པ་རེད། ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལས་གཞི་དེ་ཚོའི་ཞོར་ཁྲོད་ནས་པོད་མི་ཚོར་ཁེ་ཕན་
 ཐུན་བྱ་ཐོབ་པ་དེ་ཚོ་ནི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལག་རྩལ་དང་།
 མྱོང་གོམས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་བཅས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མི་མང་པོ་ཞིག་པོད་
 ལ་གནས་སློལ་གཏན་སྡོད་བྱས་པ་དེ་ཚོས་པོད་མི་མང་ལ་དཔལ་འཕྱོར་ཡར་
 རྒྱས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཐོབ་རྒྱུར་འགོ་གཞུན་བཅོ་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་གནས་

ཚུལ་ཐོག་མཁས་པ་གུས་བཅེ་ལྟ་ན་པའི་སྐྱེ་ཞབས་ཇི་རལ་ལགས་སེ་གལ་ནས་
 བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱི་སྲིད་སྒྲོར་ཞེས་པའི་དེ་བ་ནང་འཁོད་དོན། བོད་དང་།
 བིན་ཅང་། སོག་པོ། གཞན་ཡང་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་མང་ཆེ་བ་
 མི་རིགས་གཞི་རྩར་བྱས་ཏེ་རང་བཅན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། དེང་
 སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམ་རྩའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བསྒྱུར་བཅས་ནང་ཁོང་ཚོར་ཐོབ་
 པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ནི་རྒྱ་མི་ཚོར་ཐོབ་པ་ལས་ཉུང་བ་ཡོད་པ་རེད།
 མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་ཆད་རྒྱ་དམར་གྱི་འགོ་བྱིད་ཚོས་བོད་ལ་
 ལྷ་སྒངས་དེ་བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་དང་། རྒྱལ་སྤྱང་གི་ཐོག་ནས་ལྷ་གི་
 ཡོད་པ་རེད། དེང་སང་གོང་གསལ་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་
 པའི་རྒྱ་ནག་གི་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་རྒྱས་པའི་འབྲུང་ཁུངས་དང་། ཚུའི་
 དགོས་མཁོ་མ་འདང་བའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་དག་སེལ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པའི་
 འབྲུང་ཁུངས་ཡག་ཤོས་བོད་ལ་ཡོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་
 ཚུལ་གསར་པ་དེས་བོད་མི་ཚོར་ངན་འབྲས་ཚབས་ཆེ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
 འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེ་བོད་དུ་དཔལ་འབྱོར་དེང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རྒྱུའི་
 རྒྱས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སླེབས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་མི་ལག་རྩལ་པ་བོད་
 དུ་གཏན་ཉོད་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་སླེབས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བོད་མི་ཚོས་
 འགན་བསྐྱར་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན། བོད་མི་རྣམས་གང་ཅིའི་ཐོག་ཟུར་

' ཇི་རལ་ལགས་སེ་གལ་ནས་བརྒྱམས་པའི་རྒྱ་ནག་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གཟུགས་བརྙན་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་ཕྱི་སྲིད་སྒྲོར་ཞེས་པའི་འདོན་དེ་བ་ ༥༩ ཡང་ ༩ ནིའུ་ཡོག་ཅེས་པར་གསལ།

འབྲུད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཐོག་མར་བོད་མི་རྒྱལ་སྤྱོད་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཤོར་
བ་དང་།

དེ་རྗེས་སྒོ་བྱུར་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ལས་གཞིར་བརྟན་
དེ་རྒྱ་མི་མང་པོ་ཞིག་བོད་ལ་སླེབས་པར་བརྟེན། བོད་མི་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་འཆོ་བརྟེན་གྱི་ལས་ཀ་ཤོར་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་ལྷ་ཚུལ་
གསར་པ་སྟེ། རང་གི་མི་སེར་སླེབ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མཐའ་མཆམས་ས་ཁུལ་
ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་ཐོན་ཁུངས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་
འབྱོར་མུ་མཐུད་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཆེད་མེད་སྟོང་གཏོང་རྒྱུ་ལས་སྒོ་གཏོང་
གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་ས་གནས་ཀྱི་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་རྒྱལ་ལ་མཚོན་
ན་སྒོ་འཆབ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིན་རེ་བཟང་
ཆོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བསྟོག་འདོན་གྱི་འགན་བཟུར་ནི་དང་
ཅན་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་འཇམ་གླིང་མི་མང་རྒྱལ་དངངས་འཆབ་ཆེན་
པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཐབས་བྱས།

རྒྱ་ནག་གི་ཡར་རྒྱས་ཁྲུན་པའི་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ནས། རྒྱལ་ནང་གི་
རྒྱལ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱུ་བཟང་པོ་དེ་ནི། རྒྱ་ནག་
རྒྱལ་ནང་གི་རྒྱས་པའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྟོང་ཆེད་བོད་དེ་དེང་རབས་

ཅན་ལ་འགྱུར་གྱི་མཆན་བཅོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་
 འཕེལ་བྱས་ཡོང་བའི་སྲིད་བྱུས་གར་ནས་རྒྱབ་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱས་པར་ཡང་གྱུ་
 མཆན་མང་པོ་ཡོད་པ་བཅོད་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་དེ་དང་རབས་ཅན་
 ལ་འགྱུར་བའི་ཆེས་སུ་བོད་མི་མང་ལ་ཁེ་ཕན་ག་རེ་ཡོང་གྱུ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་
 བཅོད་མེད་པ་རེད། གྱུ་མཆན་ངོ་མ་ནི་གྱུ་ནག་ཨ་མ་རང་ནས་རང་གི་མཐའ་
 མཆོམས་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་དུ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་
 བཟོག་འདོན་བྱ་གྱུ་དང་། དེའི་ཆབ་དུ་བོད་ཀྱི་གྱུ་ཆེའི་ས་སྒོར་ཁག་ནང་གྱུ་
 ནག་ནས་གྱུ་མི་འབོར་ཆེན་གནས་སྒོས་བྱེད་དུ་འདུག་གྱུ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ད་ཡོད་ཀྱི་ཕེ་ཅིང་གཞུང་བརྟན་ལྡིང་ཡོང་བ་བྱ་གྱུ། སྤར་བྱུང་སྤྱོད་མེད་
 པའི་དཔལ་འབྱོར་འདུགས་སྐྱུན་གྱུ་ཆེ་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 དཀའ་རྒྱ་གཤམ་ཡོང་བའི་སྤྲོན་འགོག་བྱ་གྱུ་བཅས་རེད། འདས་པའི་ལོ་རབས་
 བདུན་ཅུ་པའི་མཇུག་དུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བའི་མུ་མཐའ་མེད་པའི་
 དབང་ཆའི་འཐབ་ཅོད་ནི་ངར་ཅན་དེ་མཇུག་བསྒྲིལ་ཞིང་། དབང་རྣམས་ལྷན་
 པའི་གྱུ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་གསར་པ་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་གིས་སྤྱོ་བ་ལྟར་གྱི་མའོ་ཅེ་
 དུང་གི་སྲིད་བྱུས་ཁག་ལ་བསྐྱར་བ་བཏང་བ་དང་། སྤར་བྱུང་སྤྱོད་མེད་པའི་
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ཞིག་བཏོན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལོ་མང་
 རིང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཟེར་བའི་སྒྲོ་གུ་དོགས་པོའི་ནང་བཀག་ཉར་བྱས་
 པའི་མི་མང་རྣམས་དེ་ནས་ཐར་ཏེ་ཆོང་ལས་ཁེ་ཉེར་དང་། དཔལ་འབྱོར་
 འདུ་འགོད་ཀྱི་ལས་ཀ་རང་རྣམས་གང་ཡོད་བཏོན་ནས་བྱེད་ཆོག་པའི་གོ་སྐབས་
 ཐོབ་ཡོད། ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ནང་གྱུ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་མིག་འཕྲུལ་

བསྐྱེད་པ་ལྟར་གྱི་ཡར་ལྷན་དུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ལ་
 ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་དང་། རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཁས་པ་ཆོས་རྒྱ་ནག་
 གི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་ལྷན་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ནས་དུས་ལུན་ཐུང་དུའི་ནང་མི་འཕོར་
 མང་ཤོས་ལ་བདེ་སྐྱིད་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་མིའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཐོག་མ་
 རེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཡིན། བདེ་སྐྱིད་
 གསར་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་མཆོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་ཅུ་མ་ཡིན། དེ་མིན་གྱི་
 རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁུལ་ཁག་དང་། སོག་པོ་དང་། བོད་པ་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་
 ས་ཁུལ་ཁག་བཅས་ནི་དེ་ལྟ་མཐོ་ཙེ་དུང་གི་དུས་སྐབས་ལྟར་དཔལ་པོར་གནས་
 ཡོད། ལོ་བཅུ་ལྷག་གཅིག་རིང་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བློད་ཆོས་ཤར་ཕྱོགས་མཆོ་
 རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་ཡར་ལྷན་དང་། རྒྱ་བཙོགས་དཔལ་པོའི་ས་ཁུལ་གྱི་གནས་
 ལྟངས་གཉིས་ལ་དོ་སྣང་བྱས་མེད་པ་དང་། མིའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ནང་
 མི་འཕོར་ཆེ་ཤོས་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུགས་ཡོད། དེ་ཡང་ཤར་
 ཕྱོགས་མཆོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་ལྷན་ལ་ཡིད་སྤོན་བྱེད་མཁན་
 རྒྱ་མི་ཞིང་པ་ཆད་ལས་བཞུགས་པ་ཞིག་ཤར་ཕྱོགས་མཆོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་གྲོང་
 ཁྱེར་ཁག་ནང་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། འདི་སྐོར་སྐུ་ཞབས་ཇི་རལ་
 ལགས་མེ་གལ་ནས་བརྗོད་དོན། དཔལ་འབྱོར་དེང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་
 གསར་བརྗོད་དུས། གྲོང་གསེབ་ཁག་ནས་མི་གངས་ས་ཡ་ ༡༩༠ གྲོང་ཁྱེར་
 དང་། གྲོང་བརྟལ་ཁག་ནང་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། མི་གངས་ས་
 ཡ་ ༡༠༠ ཐམ་པ་གང་མཁྱོགས་གནས་སྡོད་བྱེད་ཅིས་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་
 གཞི་རྩའི་ཆབ་སྲིད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལ་འགྱུར་བ་འགོ་རྒྱུའི་ནུས་པ་གསར་

པ་ཞིག་འཛོན་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། གསར་བརྗེའི་མེ་ལྷེ་དེ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་
 ལ་མཆེད་རྒྱ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཡོད། མི་འཛོར་དེ་ལྟར་ཆེན་པོ་གནས་སྤོས་
 བྱས་པའི་རྒྱ་ནག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྩ་དག་གི་རྩོག་དྲ་ཐོན་པའི་ཐོག་དེ་མིན་གལ་
 ཆེའི་དོན་གནས་གསུམ་ལ་རྒྱ་ནག་གི་འགོ་བློད་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་
 ཡོད། དང་པོ་ནི། བར་ཚྭ་གས་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་
 མཐུད་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་ལ་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་དང་། རྒྱས་པའི་འབྲུང་ཁུངས་
 རྒྱན་ཆད་མེད་པར་ལས་སྤྱོད་པོར་ཐོབ་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་
 པ་ནི། མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་ས་གནས་གཞན་ནས་མི་མང་པོ་གནས་སྤོས་
 བྱས་རྒྱུ་ས་གནས་ཀྱི་མང་གཞིའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་། རང་འབྲུང་ཐོན་ཁུངས་
 ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ། གསུམ་པ་ནི། བར་ཚྭ་གས་མཚོ་རྒྱུད་
 ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཐབས་ལ་གྲུགས་སྒྲོན་བརྒྱབ་པ་ལྟར།
 དཔལ་པོའི་གནས་སྤྱོད་ལུས་པའི་རྒྱུ་ཚྭ་གས་ས་ཁུལ་གྱི་མི་མང་རྣམས་ལ་རྒྱལ་
 ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཆ་སྒྲོམས་ཡོད་པ་ཞིག་མ་བཟོས་ན་མངའ་
 ཁོངས་ནས་ཁ་བྲལ་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

དེ་ཅིང་གི་འགོ་བློད་ཚོས་གོང་གསལ་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་
 རྒྱུ་ཚྭ་གས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་ལས་གཞི་འདི་སྤེལ་བ་དང་། བར་
 ཚྭ་གས་མཚོ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་
 རྒྱས་བཏང་ནས། མི་འཛོར་གནས་སྤོས་བྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཚྭ་གས་སྤྱི་ཁ་བརྒྱར་

¹ གོང་གསལ་དེ་བ་ནང་གསལ།

ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་དུ་མི་འཕྲོར་མང་བའི་དཀའ་ངལ་གནད་
 རོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱུ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་དར་རྒྱས་ཕྱིན་ན། ཤར་
 ཕྱོགས་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་སྤུས་དང་། སོལ་རྒྱུད་། རྒྱས་པའི་
 འབྲུང་ཁུངས་བཅས་མཁོ་འདོན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། རྒྱུ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་
 རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གནས་ཡུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྱུན་
 ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་ཟུ་མཐུད་ཤིང་ཅིང་གཞུང་གི་དབང་འོག་
 ཏུ་བཞུགས་པོར་གནས་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཡར་
 རྒྱས་སོང་བའི་རྒྱུ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ལ་རྒྱ་མི་ལས་མེད་མང་པོ་གནས་སྤོས་བྱས་
 ཏེ་མི་འཕྲོར་གྱི་གནོན་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་མཚམས་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་
 རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བཞུགས་པོར་གནས་སུ་འཛུགས་
 ཐབས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

སང་ཞོལ་ཆིང་དང་། ཤེའི་ནན་ཤེང་གཉིས་ནས་བཙམས་པའི་ “སྐུ་
 རམ་རྒྱས་པོའི་ནང་དུ་དབུལ་ཕོངས་ཡོད་པ་” ཞེས་པའི་དེབ་གྱི་རོ་སྒྲོན་དབྱེད་
 གཏམ་ནང་འཁོད་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་དམར་
 རས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་པ་ནས་བཟུང་མཐའ་མཚམས་མངའ་ཁུལ་བཙན་བཟུང་
 དབང་སྐྱུར་གྱི་ཆབ་སྤྱིད་འཐབ་བྱས་ནི་དེ་ཁྱེད་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཚོའི་སྐབས་མངའ་
 དབང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་ནས་གོང་མར་རྒྱ་མོར་གྱི་འཕུལ་བ་སྒྲོན་
 དགོས་པ་རྒྱར་དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་དབང་སྐྱུར་འོག་གནས་པའི་མཐའ་
 མཚམས་ས་ཁུལ་ཁག་ནས་རང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོང་འབབ་དང་། རང་བྱུང་གཏེར་
 དངོས་རྣམས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྒྲོན་དགོས་གྱི་ཡོད་ཅིས་དང་། ཡང་དབྱེད་

གཏམ་དེའི་ནང་རྒྱ་ནག་གར་ཁུལ་དང་། རྒྱབ་ཁུལ་གནས་པའི་མི་རིགས་ཡོངས་
 སུ་ཐ་དད་ཡིན་པར་མ་ཟད། རྒྱབ་རྒྱུད་མངའ་ཁུལ་གྱི་མི་འཕྲོར་བརྒྱ་ཆ་ ༥༩
 ནི་རྒྱ་མི་དཀྱིལ་མི་རིགས་ལས་ཐ་དད་པའི་མི་རིགས་གཞན་ཡིན་པས་མངའ་ཁུལ་
 དེ་དག་ནང་མི་རིགས་དང་། རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འཕྱོར་གྱི་
 གནས་སྤངས་བཅས་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་ནང་ས་དང་གཅིག་གྱུར་མིན་པའི་ཐ་དད་གྱི་
 རོ་བོ་ཤུགས་ཆེར་གནས་ཡོད་ཅེས་གསལ་འདུག་པོ། ཡང་གོང་གསལ་དེབ་
 ནང་གསལ་བཏོན་བྱས་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་དབང་སྒྱུར་འོག་
 གནས་པའི་རྒྱབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་དང་། དབུས་དང་མཚོ་འབྲུམས་ས་ཁུལ་
 བར་དབུལ་ཕྱག་གི་བར་ཁྲད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱབ་རྒྱུད་གངས་རྒྱང་
 མི་རིགས་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོར་སྤྲོན་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཤུགས་སྤྲོན་ཆེན་པོ་ལྟར་
 ཡོད་ལྟམས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་རྒྱབ་རྒྱུད་མངའ་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འཕྱོར་གོང་
 འཕེལ་གཏོང་རྒྱ་ནི་རྒྱ་ནག་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདན་ལྷིང་
 ཡོང་བར་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དོན་
 དངོས་ཐོག་རྒྱབ་རྒྱུད་མངའ་ཁུལ་གྱི་གངས་རྒྱང་མི་རིགས་ཀྱི་རྗེས་ལུས་ཀྱི་ནམ་
 པར་འགྱུར་བ་གཏོང་བྱུང་པ་ཙམ་གྱིས་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་སྤྲོན་
 དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདན་ལྷིང་མི་ཡོང་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་མི་བྱུང་པ་
 ནི་ཐག་བཅད་ནས་བརྗོད་བྱུང་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། མདུན་དུ་ལྷག་པའི་དཀའ་
 ངལ་ལ་དབྱུད་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་བྱེད་སྐབས་རྗེས་ལུས་ཅན་གྱི་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་

¹ གོང་གསལ་དེབ་ནས་བཏོན།

འབྱོར་ཡར་ཀྱས་གཏོང་ཆུ་ཙ་པའི་སྲིད་བྱས་སུ་བཟུང་དགོས་དོན་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་
 རག་ཁྱོན་ཡོངས་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་སྤྱོད་
 དགོས་ན་རྗེས་ལུས་ཅན་གྱི་དབུལ་པོའི་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་ཀྱས་
 གཏོང་ཐབས་སུ་ཞིབ་འཇུག་དང་། མི་མངོན་པའི་འཐབ་བྱས། རིགས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་གསར་གཏོད་བྱ་རྒྱ་ནི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་
 གསལ་བཏོན་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མི་ལོ་ ༡༠ ལྷག་ཙམ་སོང་
 རྗེས་གཞི་ནས་གོང་གསལ་དེ་བ་ནང་གི་ཞིབ་འཇུག་ཚུགས་བསྡུས་ལ་ངོས་
 འཛིན་བྱུང་པ་དང་། རྒྱ་བསྐྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་འཆར་གཞི་
 ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུའི་བྱ་ཐབས་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད། ལོན་ཾོན་བོད་གནས་
 གསར་སྐྱེལ་ཁང་གིས་བཏོན་པའི་རྒྱ་བསྐྱོགས་སུ་མདུན་མཆོངས་ཆེན་པོ་སྤྱོད་
 ཞེས་པའི་སྒྲན་ཐོའི་ནང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༦ ཆེས་ ༡༧ ཉིན་རྒྱ་ནག་
 སྲིད་འཛིན་ཅང་ཅེ་མིན་ནས་གིས་ཨན་གྲོང་ཁྱེར་དུ་རྒྱ་བསྐྱོགས་ཐོན་འབྲེད་
 ཆེན་པོའི་ལས་འཆར་སྒྲོར་གཏམ་བཤད་སྐྱེལ་བའི་ནང་། འཆར་འགོད་དེའི་
 ཁྱབ་ཁོངས་ནང་བོད་དང་། ཤར་དུར་གི་སྤྱི་ན། ཉིན་ཤ། མཚོ་སྡོད། ཀན་
 སུལ། སེ་ཁྱོན། ཡུན་ནན། ཡན་ཤི། ཀུའེ་ཀུའེ། ཁུང་ཆིང་སོགས་ཞིང་
 ཆེན་དང་། རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས། ཁྱོང་ཁྱེར་བཅས་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་རྒྱུ་དང་།
 ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༥༦ ཟེན་པ་དང་།
 རྒྱ་ནག་སྤྱིའི་མི་འཕོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༡ ཟེན་པ་བཞོད་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་ནས་
 རྒྱ་བསྐྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་འཆར་གཞིའི་ཐད་ཡར་ཀྱས་ཀྱི་བྱུང་འབྲས་
 རི་ཙམ་སོན་མིན་ཐད་གསལ་པོའི་ཚུགས་བསྡུས་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་

༡༠༠༠ ཟླ ༧ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཀྱི་ནག་ཉིན་རེའི་གསར་ཤོག་ནང་ཅང་ཅེ་
 མིན་གྱིས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་འཆར་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ་འདི་
 ཉི་ཀྱི་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བརྟན་ཉིང་སྤུང་
 གྲོལ། ཀྱི་ནག་གོང་བུ་གཅིག་བསྐྱེལ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུར་མ་ཟད། དམར་
 པོའི་སྲིད་དབང་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་མིན་དང་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་
 ནན་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པས་ཀྱི་ནག་དབང་འཛིན་པས་ལས་འཆར་དེའི་ཆབ་སྲིད་
 ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་། དམིགས་ཡུལ་ད་ཅང་གསལ་པོ་གཏན་འབེབས་བྱས་
 ཡོད། ཀྱི་ནག་ནས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་མགྱོགས་
 སྤུར་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་བརྒྱད་རིམ་ནང་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤུགས་
 རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་ཡོད། རྒྱལ་བྱང་ཀྱི་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་བྱངས་སྤྱིག་
 འཇུགས་ནས་ཡོ་ཀོ་སི་ལོ་སྤེལ་ཡའི་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོགས་དྲག་
 པོའི་སྒོ་བས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་སྲིད་དབང་འཐབ་ཅོད་
 ཀྱི་ཟེན་ཐོ་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱར་ཡོད་པ་འདིས་ཀྱི་ནག་དབང་འཛིན་པར་གཡོ་
 འགུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་ཡོད། ཀྱི་ནག་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ལས་
 དོན་མི་སྣ་དུ་ཨན་ཀང་ནས་སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཡོད་པ་སྟེ། ད་
 ལྟོ་ཀྱི་ནག་ས་ཁུལ་ཁག་བར་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གྱི་དེ་བག་ནི་ཡོ་ཀོ་སི་
 ལ་སྤེལ་པ་ཐོར་མ་ཕྱིན་གོང་གི་གནས་སྐངས་དང་འདྲ་མཉམ་འཕེལ་པར་
 བྱུང་ཆེ་བ་ཡོད་སྲིད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཡོ་ཀོ་སི་ལ་སྤེལ་ཡའི་ཐོར་ཞིག་གི་
 དཀའ་ངལ་ལྟར་མི་འཕྲད་པའི་སྡོན་འགོག་བྱ་རྒྱུ་ནི་ད་ཅང་གལ་ཆེ་ཡིན་ཞེས་
 བརྗོད་འདུག ཀྱི་རིགས་ཕྱིར་སྡོད་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་མཁས་དབང་

ཞིག་ནས་བཅོད་པར་བྱ་ནག་དབང་འཛིན་པས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་ཐབས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཆབ་སྲིད་ཁེ་ཕན་སྐྱབ་གྱི་ཡོད། དེར་སྐབས་བྱ་ནག་གི་དབང་སྐྱར་
 འོག་གནས་པའི་རྒྱལ་ཁུལ་མི་མང་ནམས་ནི་དབུལ་ཕོངས་གྱི་གནས་སུ་སྐྱེས་མཐུད་
 གནས་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་ཁུལ་དུ་གནས་པའི་བོད་དང་། བར་
 ཏུ་གི་སྟེན་སོགས་དབུལ་ཕོང་ས་ཁུལ་ནང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་
 པར་མ་ཟད། མི་རིགས་གནད་དོན་སོགས་ཚོར་སྐྱེན་ཟབ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་
 ལྷིང་མི་ཡོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གནས་ཡོད་པར་བརྟེན་དབང་འཛིན་པ་ཚོར་
 ས་ཁུལ་དེ་དག་ནང་དོ་ནོལ་ཟིང་ཆ་ལངས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་དང་། ལྷག་པར་ཡོ་
 ཀོ་སི་ལ་སྤེལ་ལྷ་ཕུར་གྱུར་བའི་ཉེན་ཁའི་འཛིགས་སྤང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་ནས་
 རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུའི་ས་བོན་བདེ་ཡོད་ཅེས་
 བཅོད་འདུག་

བྱ་གཞུང་ནས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་ལས་འཆར་དེར་མིང་
 ཇི་འདྲ་ཞིག་བདགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལས་འགུལ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་མཐར་
 ཐུག་ནི་བྱ་དམར་གྱི་མི་སེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། རོར་
 སྲིད་གྱི་གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་བྱ་ཐབས་སྲིད་བྱས་ཁོ་པ་ཚོའི་བཅན་གནོན་འོག་
 གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་མི་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་མི་སེར་སྤེལ་བའི་རིང་
 ལུགས་ཀྱི་གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་བྱ་ཐབས་སྲིད་བྱས་དང་། དབང་སྐྱར་སྐྱར་བས་

* ཡོན་ཏེན་བོད་གནས་གསར་སྤེལ་ཁང་གི་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་མཐུན་མཆོང་སློབ་ཞེས་པ་ནས་
 བཏོན་པར་གསལ།

སྤ་བནན་བཟོ་རྒྱ་དང་། ས་ཁུལ་ནང་གཞུང་ལམ་དང་། མེ་འཁོར་ལྷགས་
 ལམ། གནམ་ཐང་སོགས་སྐྱུན་ནས་རང་བྱུང་གཏེར་དངོས་བསྡོག་འདོན་སོགས་
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་བཟུ་གཞིག་བཏང་ནས་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་མཚོ་ཁའི་གྲོང་ཁྱེར་
 ཁག་རྒྱ་དཔོར་འདྲེན་བྱེད་རྒྱ་དང་། སྤར་བས་མང་བའི་རྒྱ་མི་གཞིས་ཆགས་
 བྱེད་པའི་རེ་ངན་བསྐྱབ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

ལྷ་སར་གཏན་སྡོད་བྱེད་མཁན་པོད་མི་ཞིག་ནས་བརྗོད་དོན། རྒྱབ་
 སྡོགས་ཐོན་འབྱེད་ཆེན་པོའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅན་གཞོན་འོག་
 གནས་པའི་གངས་རྟུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་རྒྱ་མི་རིགས་འཛོར་ཆེན་
 གནས་སྡོས་བྱེད་རྒྱ་དང་། གཏེར་ཁ་སོགས་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བསྡོག་
 འདོན། ས་གནས་མི་མང་ནས་རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་སྐྱུར་ལ་ངོ་མོལ་བྱུང་ཆེ་
 དེ་དག་ལ་དག་གཞོན་བྱེད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་རེད་ཅེས་དང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་
 ལས་འཆར་དེ་དག་ནས་གངས་རྟུང་མི་རིགས་ལ་རྩ་ཆེའི་གོ་སྐབས་བསྐྱུན་ཐུབ་
 པའི་འབྲོག་བཤད་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་ཐོག་ས་ཁུལ་མི་མང་ལ་ཆེས་
 ཇ་དག་དང་། ལྷན་ནག་གི་དུས་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཡོད་
 ཅེས་བརྗོད་འདུག་

ཨོ་སི་ཏ་ལི་ཡའི་མེལ་སྤོན་སྤོབ་གྲ་ཆེན་མོའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་སྐད་ཡིག་དང་།
 ཟུ་ཆོགས་ཆན་པའི་ཞིབ་འཇུག་པ་བོད་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ཞིབ་མཁས་པ་

* ཡོན་ཏེན་བོད་གནས་གསར་སྤེལ་ཁང་གི་རྒྱབ་སྡོགས་སྐུ་མདུན་མཚོང་སྤོབ་ཞེས་པ་ནས་
 བཏོན་པར་གསལ།

ལྷ་ཞབས་ཆེ་སྤྱི་རེལ་ལ་ཕེ་ཏ་ནས་དཔལ་འབྱོར་དུས་དེའི་ཅེས་པའི་ནང་སྤེལ་
 པའི་ཚུམ་ཡིག་ནང་འཁོད་པར། རྒྱ་གཞུང་ནས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་
 ཆེན་པོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས་དོན་ནི། རྒྱ་ནག་ནང་དེང་སྐབས་དཔལ་
 འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བར་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཤར་རྒྱུད་དཔལ་འབྱོར་
 འཕེལ་རྒྱས་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་ནས་ཤར་རྒྱལ་བར་དཔལ་ཕྱུག་བར་ཁྱད་ཆེན་པོ་
 བྱུང་ཡོད། དེར་བརྟེན་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་
 ས་ཁུལ་གྱི་མི་མང་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་འཁོན་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་
 བརྟེན་རྒྱ་གཞུང་ལ་དངངས་འཆབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་གོང་གསལ་ལས་འཆར་
 གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྲེད་ཆེན་པོའི་མ་
 དངུལ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ནས་མ་འཛོག་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་ལོ་ལྔ་ཙམ་གྱི་འཆར་
 གཞི་གསར་པའི་སྡོན་ཅིས་ནས་གཏོང་རྒྱ། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་པོད་ནང་
 ས་གོ་ལ་རྒྱལ་པོའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་རྒྱུར་
 ཤུགས་སྡོན་རྒྱག་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་མ་ཙཱ་དང་། དེང་དུས་འཕྲུལ་ཆས།
 མ་རྒྱུད་གི་དཀར་དངུལ་ཁྲིམ་ར་ནང་འདེན་། མེ་འཁོར་ལྷགས་ལམ། རྒྱ་
 བོད། སོལ་རྒྱང་སོགས་རང་བྱུང་རུས་པའི་འབྲུང་ཁྱུངས་བསྡོག་འདོན། རྫོག་
 ཁང་གསར་རྒྱག་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཡོད་ཅེས་དང་། རྒྱ་
 གཞུང་གི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མ་དངུལ་གཏོང་ཤུགས་ཆེ་བ། ཤུགས་
 རྒྱུད་གི་འཐབ་བྱས་ཀྱི་ངན་གསོམ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་ལས་འཆར་འདི་རྒྱ་གཞུང་
 ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་མིང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཞེས་
 འབོད་ཀྱི་ཡོད། བོད་འདི་ཉིད་ལོ་ཤས་ནང་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོའི་ནང་འཛུག་

ལྷུའི་གོང་ཕུ་གཅིག་བསྐྱེལ་གྱི་ནོར་སྲིད་བསྐྱོམས་གཞིར་བོད་མི་ཚོས་སེམས་
 འཆབ་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཀོད་ཡོད་པ་རེད། གོང་གསལ་
 དབྱུང་གཞི་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་ཀྱུ་གཞུང་གི་རྒྱབ་སྲོགས་ཐོན་འབྱེད་ཆེན་པོའི་
 ལས་འཆར་ཞེས་པ་ནི་དང་རབས་ཅན་གྱི་མི་སེར་སྡེལ་བའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་
 གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་ངན་གཡོ་ཡིན་པ་དང་ཅང་གསལ་པོ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་དེ་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། བཅན་ཕྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མང་གཙོ།

ཀྱུ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཅན་འཇུལ་དབང་སྐྱར་བྱས་པ་དང་། གདུག་
 རྩལ་གྱི་སྲིད་བྱས་དྲག་པོ་ལག་ལེན་བཟུར་བ་དེ་དྲང་བདེན་ཡིན་པ་ཁྲུངས་སྡེལ་
 བྱེད་ཆེད། ཀྱུ་ན་དུ་དེ་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དེ་ཆེས་མུན་ནག་
 ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་ལྷུའི་འབད་བཅོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་
 བོད་ལ་དྲག་པོའི་བཅན་འཇུལ་དང་བོད་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་འདི། བོད་
 མི་མང་ནམས་དུས་རབས་བར་མའི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བྲན་ལམ་
 ལུགས་དང་། བྲན་གཡོག་གི་འོག་ནས་བཅིངས་འགྱོལ་བཏང་ལུགས་ཤོད་
 ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བོད་ཀྱི་དེ་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་སྐབས་དེའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་
 བ་ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་རྗེས་སུ་ལུས་ནས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་
 རྒྱལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དུས་རབས་བར་མའི་
 ཡོ་རོབ་ཀྱི་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བཟོད་

བྱེད་པ་ནི་ནོར་འཁྲལ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འཇུག་མ་བྱུང་གོང་བོད་ཀྱི་
 གྲུ་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ནི་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བའི་གྲུ་ཚོགས་ལས་འདྲ་
 མཉམ་གྱི་དབང་ཆ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་སྐོར་དུའི་རིམ་གྱི་སོན་ཟུ་
 བ་ནི་དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་བཙན་བཟུང་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་བོད་བཞུགས་སྤྱི་ཚབ་ཐ་
 མ་དང་། རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་ཆེས་ཀྱི་བོད་བཞུགས་སྤྱི་ཚབ་དང་པོ་ཡིན་
 ཞིང་། ཁོང་གིས་བོད་ནང་ཁྱ་ཕྱི་བཟོམས་ལོ་དགུ་བཞུགས་ཡོད། ཁོང་
 གིས་བྲིས་པའི་དེབ་ནང་འཁོད་དོན། “ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོའི་གོང་དུ་བོད་
 ནང་དབུལ་ཕྱུག་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མེད་པ་དམར་པོའི་ཚོམ་བྲིས་པས་ཁས་
 ལེན་བྱས་ཡོད་” ཅས་གསལ།

དེ་མཚུངས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་དོན་མཁས་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤན་ཐོའི་
 ནང་འཁོད་དོན། “རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་བཙན་འཇུག་མ་བྱུས་གོང་བོད་
 ནང་འགོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་མ་རེད་ཟེར་བ་ནི། དོན་དངོས་ལོ་རྒྱུས་
 ཀྱི་གཞི་རྩ་མེད་པ་ཞིག་དང་། འཕྲོག་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 དོན་དངོས་བོད་མའི་འཛོལ་འཕྲིམ་གནས་སྤངས་ལ་དམ་བཤད་ཁོ་ན་བྱས་པ་ཞིག་
 ཀྱང་རེད།” ཅས་གསལ།

བོད་ཀྱི་གྲུ་ཚོགས་རྒྱ་ནོར་འཁོར་སྐྱོམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་། གྲལ་

“ཨེ་ཆ་ཡའི་ཨའི་རིམ་མོན། བོད་དང་དེའི་རྒྱལ་རབས། ༡༩༥༩ ལོར། ལོན་ཤོན་ཨོག་མི་
 ཐོ་བྲུ་ཡུན་པ་མི་ཀྱི་སྤྱི་རེ་མིས་པར་སྤྱན་བྱས་པ།
 “བོད་དང་རྒྱ་ནག་མི་མང་གྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཅས་པའི་སྤན་ཐོ་ ༡༩༥༩ ལོར་འཛིན་སྐྱོར་པར་
 སྤྱན་བྱས་པ།

རིམ་གྱི་གནས་བབ་འཕོ་འགྱུར་འགྲོ་ཚོག་པ་བཅས་ནི་སྐབས་དེའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་
 རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བ་དང་འགན་ཐུབ་པ་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙན་བཟུང་
 མ་བྱས་གོང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ནི་ལྷ་དབང་གི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་
 རེད་ཅེས་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མིན། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་
 ནི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཏེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 མྱོང་པོ་བྱམས་བཅེ་དང་། འཆེ་བ་མེད་པ། ཀུན་པམ། འདྲ་མཉམ་
 བཅས་གཞི་རྩར་བཞག་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། སྲིད་
 གཞུང་གིས་ལམ་ལུགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མང་ནམས་རང་གི་བྱ་ལྷག་ལྟར་
 བྱམས་བཅེས་སྦྱོང་གི་ཡོད་པར་མ་ཟད། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐུབ་པའི་གཞི་རྩ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པར་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱིས་གུས་བརྩེ་བྱ་གི་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ལ་མཁོང་ས་ལསྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་
 རྒྱ་མ་སྐྱ་ཕྱེང་རིམ་བྱོན་ལ་མཁོང་མའི་ཡང་སྲིད་ཅན་གཅོད་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་
 གཏན་འཁེལ་ཞུ་བའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་ཡོད་པ་འདིས། གཞི་རྩའི་ཐོག་བོད་
 འདི་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་དང་འཛིན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་མིན་པ་གསལ་པོ་མཆོན་
 ཡོད། ལ་མཁོང་ས་ལསྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་སྐྱ་ཕྱེང་མང་པོ་ཞིག་གི་འཁྲུངས་
 གཞིས་མི་སེར་དཀྱིས་མ་དང་། མོ་ནམ་པ། ས་མཐའ་ལུང་ཁྲག་གི་དྲུང་
 ཆང་བཅས་ཡིན། ལ་མཁོང་ས་ལསྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་མཆོག་གི་འོག་
 ཏུ་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྦྱོང་གི་སྤྱི་ཞུ་བ་སེར་སྐྱ་གངས་ཆད་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་ཡོད་
 ཅིང་། སྐྱ་བོའི་སྤྱི་ཞུ་བ་མང་ཆེ་བ་པ་བྱུལ་བུ་འཛིན་རིགས་རུས་རྒྱུད་འཛིན་

གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། སེར་མོ་བའི་སྤྱི་ལུ་བཞི་ཡོངས་ཁྲུངས་གཏན་འཁེལ་
མེད་པར་རིགས་ཚང་མ་ནས་ཡོང་ཆོག་པ་དང་། མང་ཆེ་བ་མི་མང་དཀྱུས་
མའི་ཁོངས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལམ་སྲོལ་ནང་། དགེ་འདུན་པ་ཆོའི་ཐོག་མའི་
གནས་བབ་ལ་ཆོད་འཛིན་མེད་པར། རང་རང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གནས་ཆད་
ལ་གཞིགས་ཏེ་གནས་བབ་ཇེ་མཐོར་འགྲོ་ཆོག་པའི་མདུན་ལམ་ཡོད་པ་དང་།
དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མི་སུ་ཞིག་ཆོས་ལུགས་བྱེད་པར་ཡོང་ཡང་སློ་མོ་སྡེ་སྡེ་བཞག་
ཡོད་པ་ལས། དགག་བྱ་བྱེད་མཁན་མེད། དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་གོ་གནས་
མཐོ་ཤོས་འཛིན་མཁན་མང་ཆེ་བའི་གཞིས་ཁྲུངས་མི་མང་དཀྱུས་མ་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ཆོའི་ནང་གི་མང་པོ་ཞིག་ནི་མདོ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ས་མཐའ་ཁག་ནས་
ཡོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་རང་རང་སོ་སོས་སློབ་གཉེར་ཡག་
པོ་བྱས་ན། དགོན་པའི་མཐོ་རིམ་ལས་སྡེ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཆང་མར་འབྲ་
མཉམ་དུ་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཆོན་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཤོད་རྒྱན་ལའང་། ཨ་
མའི་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན། དགའ་ལྷན་བྲི་ལ་བདག་པོ་མེད། ཅས་
བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཡིག་ཆའི་ནང་། ཞིང་བླན་ཞེས་འབོད་
པའི་སོ་ནམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་བྲིམས་ཐོག་ནས་ཁས་ལེན་དང་། ཁོང་
ཆོར་ཐོབ་ཐང་གང་ཡོད་པ་བྲིམས་ཐོག་ཡིག་ཆའི་ནང་བཞོད་ཡོད་པ། ཁོང་
ཆོར་བྲིམས་ཁང་ལ་བྲིམས་གདུགས་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ། ཁོང་
ཆོར་རང་གི་ཐུན་བདག་ལ་བྲིམས་གདུགས་བྱེད་ཆོག་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པར་

མ་ཟད། རིམ་པ་གོང་མར་ཡང་ཞུ་གདུགས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཅེས་
བཤོད་ཡོད།

ཏུ་གར་ལ་བཅན་ཕྱི་ལ་དུ་ཡོང་བའི་བོད་མི་དོན་གྲུབ་ཆོས་སྒྲོན་ནི་བོད་
རང་བཅན་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱིས་ཆང་སྟོ་ཤོས་ཀྱི་གས་ཡིན་ཞིང་། ཏུ་
ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་བཅན་འདྲེལ་མ་བྱས་གོང་གི་ཁོང་རང་གི་མི་ཆོའི་ལོ་
རྒྱུས་བྲིས་པའི་ནང་། ང་ནི་དེང་སྐབས་ཏུ་མིས་བཤད་པའི་ཞིང་བར་ཟེར་
བའི་བྱིས་ཆང་ནས་ཡིན་ཞིང་། ང་ཆོའི་བྱིས་ཆང་ལ་ནང་མི་དུག་དང་། ཐོག་
བཅེགས་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཁང་པ་ལུགས་རིས་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེའི་
འོག་ཤོད་དུ་སྟོ་ཕྱགས་སེམས་ཅན་འཛོག་གི་ཡོད་པ་ལྟར། སྟོ་ཕྱགས་གཡག་
བཞི་དང་། རྟ་ལུག་ཉི་ལུ་ཅ་བདུན། བོང་བུ་གཉིས་བཅས་དང་། མོན་
ཁལ་བཞི་དང་བྲེད་ཀ་འགྲོ་བའི་ས་ཞིང་བཅས་ཡོད་པས་ང་ཆོ་ནང་མི་རྣམས་
ལ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད། ང་ཆོའི་ས་ཁུལ་ལ་སྤང་པོ་གཅིག་
ཀྱང་མེད། ཅེས་བྲིས་འདུག་

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ནང་། ཞིང་པ་ཆོར་གཞིས་ཀའི་བདག་
པོ་ཆོས་བརྒྱས་བཅོས་དང་། དཀག་གཞོན་བྱེད་མི་ཆོག་པ་བྲིམས་ཐོག་ནས་
བཀག་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་དང་
ཡང་མཐུན་གྱི་མེད། དུས་རབས་བདུན་པར་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐུ་

‘ དར་དམར་མི་མང་སྤྱི་ཁང་ནང་གི་མི་ཆོའི་ཞེས་པ། ༡༩༥༩ ལོར་བོད་གཞུང་ཕྱི་ལ་བསྐྱགས་
ལས་ཁུངས་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས་པའི་ནང་གསལ།

པོའི་སྐབས་ནས་བཟུང་པོད་ཀྱི་སྲིད་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བ་
དག་བཅུའི་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད།
ཁྲིམས་ལུགས་དེ་དག་གི་ནང་དོན་སྤྱིར་པོ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་མཁན་རྒྱལ་པོ་ཆོས་
རང་ཉིད་མི་སེར་ནམས་ཀྱི་ཕ་མ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཆོར་བྱམས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་
ལྟ་རྟོག་གནང་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐུ་པོའི་དུས་ལྟ་ཆོས་དག་བ་བཅུ་དང་
མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྲིམས་དང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་
པའི་ནང་ཕག་མོ་གྲུབ་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཅུ་གསུམ། དུས་རབས་
བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ལགོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཏུ་ལའི་ཆ་མ་ལུ་པ་ཆེན་པོས་
གོང་གསལ་ཁྲིམས་ཡིག་ཁག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་བཅས་ཀྱི་
ནང་གསལ་པོ་ཡོད་པ་ཡིན། གནའ་ལྟ་མོའི་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་མིག་རིལ་
འདོན་པ་དང་། ཀྱང་ལག་འབྲེག་པའི་ཉེས་ཆད་གཙོད་རྒྱ་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་ནི་ནག་ཉེས་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཞིང་ནག་ཉེས་པ་ཡང་ཡང་གསོག་མཁན་རིགས་ལ་
མ་གཏོགས། དེ་མིན་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཉེས་ཅན་ལ་དེ་ལྟ་ག་
གཞུ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཉེས་ཆད་གཙོད་སྤངས་ཤིག་ཡིན། དུས་རབས་
བཅུ་དགུ་པའི་ནང་དབང་པོ་ཡན་ལག་གཙོད་འབྲེག་གི་ཉེས་ཆད་གཙོད་སྤྱོད་
ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་ཐོག་ཉེས་ཆད་དེ་རིགས་བཅད་པ་ཆེས་ཉུང་གས་
ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་ཐོག་གི་ཉེས་པ་གཙོད་རྒྱར་དགག་བྱ་ནན་པོ་ཡོད་པར་
མ་ཟད། དབང་པོ་ཡན་ལག་གཙོད་འབྲེག་གི་ཉེས་ཆད་གཙོད་པའི་དབང་
ཆ་ཡང་ལྟ་ལྟ་རྒྱས་སར་ཡོད་པའི་ཆེས་མཐོའི་དབུ་བྲིད་ལ་མ་གཏོགས། དེ་

མིན་ལ་མེད་པ་ཡིན། བྱི་ལོ་ ༡༤༧༤ ལོ་གོང་གསལ་གྱི་ཉེས་ཆད་དེ་དག་
 རྒྱལ་འཛོང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱབ་གནོད་ཀྱི་ངན་གསོམ་བྱེད་མཁན་
 གྱི་ཉེས་ཅན་ལུད། དེ་མིན་ཉེས་ཅན་སུ་ལའང་གཅོད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་
 ཙུལ་བསྐྱགས་གནང་ཡོད། ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཏུ་ལའི་ཆ་མ་སྐུ་
 གྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་ཙུལ་བསྐྱགས་གནང་བའི་ནང་། རྫོང་
 གཞིས་སྡེ་སྟོད་ཆོས་ཞིང་པ་མང་ཆོགས་སུ་ཞིག་ལ་བརྟམས་བཅོས་བྱས་ཆེ་དོ་
 བདག་སོ་སོས་ཡགོང་ས་ཆེན་པོར་ཡུན་མེད་ལྷ་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་གནང་
 ཡོད།

བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་བདག་དབང་ཆ་ཆང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་
 ནས་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་ཆོས་གཞིས་དང་། གཞུང་ཞབས་སྐྱེ་བོར་ཞབས་དེན་
 པ་གཞིས། དེ་མིན་ཆོས་སྟོད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ལྷ་སྟོན་གཟེངས་སུ་བློན་པའི་
 མི་སྤྱར་གཞིགས་གཞོས་བདག་རྒྱན་གྱི་ཐབ་དེན་བཅས་གསོལ་རས་གནང་ཡོད་
 པ་དང་། དེ་དག་ནས་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་གཞིགས་པའི་ཁྲལ་ཡང་བསྐྱ་གི་
 ཡོད། རྩེར་པ་ཁག་གི་མི་ངོ་གཅིག་ལྷ་སར་གཞུང་གི་ཞབས་ལུར་བཅར་
 དགོས་པ་ལུད། ད་དུང་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱང་འགྲོ་ལག་འདོན་གྱི་
 ཁྲལ་རྒྱགས་དགོས་པ་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་གིས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་
 གྱི་ལ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནང་དོན་རིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྐྱ་
 དང་ཆད་མ། བཟོ་དང་གསོ་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྐྱུ་ཅལ་སྟོབ་
 སྐྱོང་གི་ཆེས་མཐོའི་སྟོབ་གྲ་ཆེན་མོའི་འགན་འཁུར་ནས་ཤེས་ཡུན་མི་སྤྱ་གསོ་
 སྐྱོང་སྟེད་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བོད་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་སྟོབ་གསོའི་ལམ་སྟོལ་

དར་མེད་པར་བརྟེན་དགོན་ཕྱེ་ཁག་ནི་ཆོས་ཚུགས་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་བོད་
 གྲི་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡུལ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སློབ་གཉེར་
 གྲི་མཐུན་ཁྱེན་དགོས་མཁོའི་ཆེད་དགོན་པས་འགྲོ་སྐྱོད་མང་པོ་ཞིག་གཏོང་
 དགོས་པ་དེའི་འབྲུང་ཁུངས་གཅིག་གཞུང་གིས་གནང་བའི་ཆོས་གཞིས་ཡིན་
 པ་དང་། གཞན་ཡང་གཞུང་སླེར་སྦྱོར་བདག་ཁག་ནས་བཞག་པའི་ཆོས་
 ཐེབས་མ་ཅའི་སྦྱིད་འབབ། མང་ཆོགས་གྲིས་བསྟེན་བཀུར་དད་འབུལ་ལུས་
 པ་བཅས་རེད། གྲུ་གུངས་ལོ་རེ་བཞིན་འཕར་ཏེ་གཏོང་ཡོང་ཁ་མ་འདུམ་
 པའི་སྐབས་སུ་དགོན་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྲི་ལས་ཀྱི་བྱེད་མཁན་ཆོས་ཆོང་འཁོས་
 གྲི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་བྱེད་གྲི་ཡོད་པ་རེད།

སྦྱིར་བཏང་ས་ཞིང་མང་པོ་ཞིག་གཞུང་རྒྱགས་མི་སེར་རྣམས་གྲི་ལག་
 ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཆོས་གཞུང་ལ་ཐད་ཀར་བྲལ་སྐྱབ་འཇལ་ལུ་དགོས།
 དེ་དག་གཞུང་གིས་མཛོད་ཁང་དུ་བསྐྱུ་འཇུག་གིས་དགོན་པ་ཁག་གི་ཆོས་
 རོགས་དང་། ཡུལ་ལུང་འཇུགས་སྐྱོན། དམག་ཕོགས། ཐབ་རྟེན་མེད་
 པའི་གཞུང་ཐབས་གྲི་ཕོགས་སོགས་སུ་གཏོང་གི་ཡོད། ཡང་བྲལ་རིགས་
 གཅིག་ནི་རྐང་འགྲོའི་བྲལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཚྭ་གས་
 སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་མི་དང་རྟ་ཁལ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། ཁོང་གསལ་ཞིང་པ་
 རྣམས་གྲི་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་ས་ཞིང་དེ་དག་ནི་ཁོང་ཆོའི་མི་རབས་རྒྱན་འཇགས་
 གྲི་པ་གཞིས་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་ས་ཞིང་གཞན་ལ་ཕོགས་མར་གཏོང་རྒྱུའི་
 འདོད་པ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་གཏོང་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ཁོང་ཆོར་ཡོད་པ་རེད།
 གང་ལྟར་ཞིང་པ་ཆོས་གཞུང་ལ་རྐང་འགྲོ་ལག་འདོན་གྲི་བྲལ་འཇལ་བ་དེ་ས་

ཁྱོན་ལ་གཞིགས་ན་ཏ་ཅང་ཡང་པོ་ཡིན་པ་དང་སྐབས་ཞིང་པ་ཚོས་གསལ་པོ་
ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྲལ་ཡང་པོ་དེ་ཡང་སྐབ་འཇལ་མི་བྱེད་པའི་
གནས་ཚུལ་བྱུང་ན། གཞུང་གིས་ས་ཞིང་ཕྱིར་ལེན་བྱེད་ཆོག དེ་མིན་
ས་ཞིང་ཞིང་པ་རང་ལ་བདག་པ་དང་། ཀྱང་འགྲོ་ལག་འདོན་དེ་ཡང་ས་
ཞིང་གི་ཁྲལ་ཡིན་པ་ལས། སྤྱིར་བཏང་ས་སྐྱ་དང་ཁང་སྐྱ་ལྟ་བུ་མིན།

པོད་ཀྱི་མི་འཛོར་གྱི་ནང་ནས་ཉུང་དུ་ཞིག་པོགས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་
མཁན་ཡིན་པ་དེ་ཚོ་ཡལ་ཆེ་བ་དབུས་གཙང་ཁྲལ་དུ་ཡོད། པོགས་ཞིང་
གི་བདག་པོ་ནི་སྤེར་པ་དང་ཚོས་གཞིས་ཁག་ཡིན་ཞིང་། པོགས་ལེན་པ་
ཚོས་ཁོང་ཚོར་པོགས་མ་འབྲུ་རིགས་སྟོན་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་ཁོང་
ཚོའི་ཞིང་ལས་སམ་དེ་མིན་གྱི་ལས་ཀ་གང་རུང་བྱེད་པར་མི་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་
ཡོད་པ་ཡིན། མི་དེ་ཚོའི་གས་ནས་ཁ་གས་གཞིས་ཀའི་སྡེ་པ་དང་། གཉེར་
པའི་ལས་གནས་སུ་སྡེབས་ཀྱི་ཡོད། མི་དེ་རིགས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
མངའ་ཚབ་ཅེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། པོགས་ལེན་པའི་བྲིམ་མི་རྣམས་ལ་
ས་ཞིང་འདེབས་ལས། ཚོང་འཁོས། དེ་མིན་གྱི་ལས་རིགས་གཉེར་བ།
ཚོས་ཞུགས་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཡིན། ས་ཆའི་བདག་པོ་ཚོས་
པོགས་ལེན་པ་རྣམས་གང་བྱུང་ཁོང་ཚོ་ས་ཁང་ནས་ཕྱིར་འབྲུད་བྱེད་ཆོག་གི་
མེད་ཅིང་། ཁོང་ཚོའི་གས་མང་པོ་ཞིག་རིམ་པས་དཔལ་འབྱོར་ལྷུག་པོར་
འགྱུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡགོང་ས་ཡུབས་མགོན་ཏུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྱེང་
བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་གཞུང་ཞབས་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་སྟོན་བྱེད་སྐབས་ལས་
འཁེལ་མི་སེར་རྣམས་ལ་སྐྱ་མེད་ཀྱི་རྟ་ཁལ་སྐུལ་འདེད་བྱེད་པ་དེ་དག་མི་ཚོག་

པ་དང་། སྒྲིན་རྟ་ཁལ་སྐྱལ་འདེད་བྱེད་སྐབས་ཡུལ་ཐང་རྒྱ་ཆ་སྔོན་
 དགོས་པའི་གནས་འབེབས་གནང་ཡོད། དེ་རྗེས་ལོགང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་
 ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་སྐྱེ་ཐྱང་བརྟུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་དེ་བས་དགོངས་པ་ཆེན་པོ་བཞེས་
 ཏེ་གཞུང་གི་ལམ་ཡིག་མེད་པར་རྟ་ཁལ་བསྐྱལ་མི་ཚོག་པ་དང་། རྟ་ཁལ་
 གྱི་རྒྱ་ཆ་ཡང་ཡུལ་ཐང་སྤར་ཆ་དགོས་པའི་བཀའ་བྲལ་གནང་ཡོད།

བོད་ནང་ལོ་མང་བསྐྱད་དེ་ལས་ཀ་བྱེད་སྤྱོད་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་སྤྱ་ཅལ་
 མི་བེལ་དང་། ཏུའུ་རི་ཅ་གྱི་སན། ཏན་རིག་ཏ་ར་མོགས་ཀྱིས་སྐབས་
 དེའི་བོད་མི་དཀྱུས་མའི་འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་
 མི་མང་གི་འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་ལས་བཟང་བ་ཡོད་པའི་ཆོར་སྤང་བྱུང་བ་
 བརྗོད་ཡོད། བོད་ལ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་བཅན་འཇུལ་མ་བྱུང་གོང་མི་མང་
 ལུ་གེས་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་རྒྱུ་མེད། སྐབས་རེ་ལོ་ཉེས་
 གྱི་གནས་ཚུལ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཞིང་པ་ནམས་ཀྱིས་གཞུང་གི་རྒྱུ་དང་།
 དགོན་མེ། སྤེར་པའི་གཞིས་ཁག་ ཞིང་པ་ལྷུག་པོ་བཅས་ཀྱི་ས་ནས་བུ་
 ལོན་ལས་སྤྱ་པོར་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན།

ལོགང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་སྐྱེ་ཐྱང་བརྟུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་
 བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐུགས་འགན་བཞེས་མ་ཐག་བོད་ཀྱི་ས་ཞིང་ལམ་
 ལུགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དེ་སྤེའི་ལམ་སྲོལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱར་བཅས་གནང་
 རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་ལུགས་བཅས་སྤྱི་ཚོགས་ཆེད་འཇུགས་གནང་ཡོད།

' རོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་རོས་ཀྱི་མི་མང་ཞེས་པར་གསལ། ལོགང་ས་མཚོག་གི་མཛད་ནམ།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གཞུང་ནས་དེས་ཁོང་ཚོའི་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ལས་གཞི་ལམ་
དུ་མི་འགོ་བའི་འགོག་རྒྱ་ན་བཅོས་དོགས་ཀྱིས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་
གཞི་ལམ་དུ་བཏང་མེད་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཏུ་ལའི་སྐ་མ་མཆོག་
རྒྱ་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་དུ་ཡུལ་ས་སོར་འཁོད་མ་ཐག་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གཞུང་
གི་རྒྱ་ན་འཛིན་བྱེས་འཁོད་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གིས་གནང་སྟེ་མང་གཙོའི་
བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ལས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་འགོ་འཇུགས་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་
ཐོག་མར་མི་མང་གི་སྤྱི་འཐུས་འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་གཏོད་པ་དང་།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་གསར་འཇུགས་གནང་བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣
ལོར་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རྩ་བྱིམས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ཡོངས་བསྒྲགས་གནང་ཡོད།
དེའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་
འཐུས་མིའི་རྩ་འཛིན་སྐུམ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་མོས་མཐུན་ཐོག་བྱིམས་ཁང་མཐོ་ཤོས་
ལ་གོ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་འགན་
མཛད་འཁུར་ནམས་སྟེ་སྤྱི་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཐུག་ལེན་བསྐྱར་རྒྱ། ཞེས་
འཁོད་པའི་དོན་ཆེན་འདི་སྐབས་དེར་མི་མང་ནས་ཁས་ལེན་ཞུས་མེད་པ་རེད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་གྲངས་
འཛིན་དང་། དབང་ཆ་བཅས་ལ་བསྐྱར་བཅོས་གནང་སྟེ་དེ་སྤེམ་སྤྱི་འཐུས་
མི་གྲངས་ ༡༩ ནས་མི་གྲངས་ ༩༦ བར་མང་དུ་གཏོང་གནང་བ་དང་།
བཀའ་ཚོན་ནམས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ཐད་བསྐྱོས་མ་ཡིན་པར།

མི་འབྲས་ནམས་ལ་འོས་འདེམས་བྱ་རྒྱུ་དཔང་ཆ་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་
 གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་སྒྲུངས་མ་འགྲིགས་པ་ཡོད་ན་དེ་ལ་མི་མང་ནས་ཁྲིམས་
 གཏུགས་བྱེད་ཚོགས་པ་དང་། ཁྲིམས་གཏུགས་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཆེས་མགོ་འཁྲིམས་
 ཞིབ་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད། དེས་མ་ཆད་མི་འབྲས་གྲོས་ཚོགས་
 ལ་དགོངས་འཆར་བཀའ་སློབ་སྒྲུབ་ཏེ་བཅན་ཕྱོད་པོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་
 བསྐྱར་བཅོས་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་སློན་བྲི་པ་བཅན་
 ཕྱོད་པོད་མི་མང་ཚོགས་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པར་ཡགོང་ས་ཡུལ་མགོན་ཏུ་
 ལའི་སྐུ་མ་མཆོག་ནས་མ་འོངས་པོད་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་དང་། ཅ་ཁྲིམས་
 མིང་དོན་གསལ་བསྐྱགས་གནང་ཡོད། དེའི་ནང་“མ་འོངས་པར་ངོས་ནས་
 པོད་གཞུང་གི་འགན་ཁུར་དང་། ལམ་ལུགས་རྗེས་འབྲེལ་ཆབ་སྲིད་གྱི་གོ་
 གནས་གང་ཡང་ལེན་རྒྱུ་མིན།” ཞེས་གསལ་པོ་འགོད་པ་གནང་ཡོད་པར་མ་
 ཟད། མ་འོངས་པའི་པོད་གྱི་གཞུང་དེ་པོད་མིས་འདེམས་བསྐྱོད་བྱས་པ་ཞིག་
 དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་ཡོད་པ་རེད།

པོད་རང་སྐྱོང་རྒྱུངས་ཟེར་བའི་ནང་དོན་དངོས་རང་སྐྱོང་

ལག་བསྟར་བྱེད་གྱི་མེད་པ།

རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ནང་། “པོད་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
 ལོར་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྐྱར་གྱིས་ “མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་ཆབ་

གྲིད་ལག་བསྐྱར་བྱས་པ་”དང་། བོད་མི་ནམས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་པོར་
 བྱུང་ཡོད། ཅེས་འཁོད་འདུག དེ་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་བདེན་པའི་གནས་
 ཚུལ་ཞིག་མ་རེད། “བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་” ཟེར་བ་ནི་ “རང་སྤྱོད་” གི་
 ཁེ་དབང་ཡོད་པའི་ནང་དོན་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དངོས་ཐོག་བོད་མི་མང་ལ་
 བོད་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁེ་དབང་ཡར་བཞག རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཙམ་
 ཡང་ལྷག་པོར་བརྗོད་ཆོག་པའི་སྒྲ་བརྗོད་ཀྱི་རང་དབང་སྤྱུ་ཙམ་མེད་པ་རེད།
 གནད་དོན་ཆེ་ཆུང་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ཆང་མ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་
 ས་གནས་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་བརྒྱད་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
 ཁོང་ཆོས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་དེ་ལ་བོད་མི་ཆོས་ཐམ་ག་རྒྱག་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཙམ་
 ལས་མེད་པ་རེད། དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མིས་གཞུང་གི་གལ་ཆེའི་
 དབང་ཆ་ཆང་མ་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཁོངས་བོད་མིའི་ནང་གི་ཡིད་
 ཆེས་སྒོས་འགེལ་བྱབ་པའི་མི་འདི་གཉིས་ལ་མ་གཏོགས་དབང་ཆ་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་
 པ་རེད།

རྒྱལ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ནང་། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་བོད་མི་མང་ལ་
 དམངས་གཙོའི་འོས་འདམས་ཀྱི་ཁེ་དབང་སྤྱད་ལུགས་འཁོད་འདུག་པ་དེ་ནི་
 ཆོད་བྱོ་བའི་འབྲེལ་སྟོན་ཞིག་རེད། རིམ་པ་ཁག་གི་འགོ་བློད་ལས་གནས་
 སུ་སྡེབས་པའི་མི་དེ་ཆོར་བོད་ཀྱི་དཔོན་པོ་གསར་པ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་སྟོན་
 ཚུད་ཁོང་ཆོའི་གཞིས་ཁུངས་དང་། རྒྱ་ཞེན་གྱི་བསམ་སྒྲོར་ཞིབ་འཇུག་
 བྱས་ཏེ་ཁོང་ཆོས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་དེ་ལ་བོད་མི་ཆོ་འོས་ཤོག་འཕེན་དུ་
 འཇུག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་སྟོན་ནས་གཏན་འཁེལ་

བའི་མི་སྣ་ཚོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པས། བོད་མི་ཚོར་འོས་ཤོག་འཕེན་དུ་བཅུག་
དང་མ་བཅུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་པ་རེད།

བོད་རང་སྐྱོང་རྒྱུ་ལྡན་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ནང་བོད་མི་ཚོར་གནད་ཡོད་
ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་བས་སྔོན་གྱི་མེད་ཅིང་། བོད་ནང་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་ཡོད་མཁན་
ནི་བོད་རང་སྐྱོང་རྒྱུ་ལྡན་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་རེད། ཟུ་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོ་ནས་བཟུང་ད་བར་ལས་གནས་དེ་འཛིན་མཁན་ནི་ཀྱང་གོ་དུ་དང་། ཅང་
ཡུང་ཡུ། རན་རུང་། དབྱིན་ལུ་ཐང་། སུ་ཅིན་དུ། དུ་ཅིན་ཐའོ།
ཁྱེན་ཁུའེ་ཡོན། ཀོའོ་ཅིན་ཡུང་བཅས་རེད། དེའི་ཁོངས་བོད་མི་གཅིག་
ཀྱང་མེད། ཁྱེན་ཁུའེ་ཡོན་ལས་གནས་འཕོས་སྐབས་དམར་ཤོག་ཚོགས་
པའི་དྲུང་ཆེ་གཞོན་པའི་ནང་གི་ཨང་དང་པོ་བོད་མི་རག་སྡེས་རེད། འོན་
ཀྱང་དེ་ལ་བསྐྱོད་གཞག་མ་བྱས་པར། དྲུང་ཆེ་གཞོན་པའི་ནང་གི་ཨང་གཉིས་
པ་རྒྱ་མི་ཀོའོ་ཅིན་ཡུང་ལ་བསྐྱོད་གཞག་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་
བོད་ནང་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་གནད་དོན་ཆབས་ཆེ་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན།
སྔོགས་གཞན་ནས་སྔོན་གཞུང་གི་ཆན་པ་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་ནང་བོད་མི་ཁག་
གཅིག་ལ་སྤྱི་ཚུལ་གོ་གནས་མཐོ་པོ་སྔོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ནང་དོན་དབང་
ཆ་ཁོང་ཚོའི་གསལ་འོག་དུ་ཡོད་པའི་གོ་གནས་གཉིས་པ་འཛིན་མཁན་རྒྱ་མི་
ཚོའི་ལག་དུ་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་བོད་མི་ཚོའི་གོ་གནས་ནི་མིང་སྙོང་ཅམ་
རེད། དེས་མ་ཆད་བར་ལམ་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་ནས་རྒྱ་མི་ལས་བྱེད་མང་
པོ་ཞིག་བོད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་མ་འོངས་པར་བོད་ཀྱི་ལས་གནས་ཁག་
དུ་རྒྱ་གཞུང་གི་སྒོས་འགེལ་བྱེད་ཡུལ་རྒྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད་པ་རེད། བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་མི་འཕོར་གྱི་བྱེད་ཅམ་ཀྱང་ནག་གི་ཞིང་
 ཆེན་ཁག་ནང་ཆེ་སྤྱི་ལ་བཏང་བ་ཁོང་ཚོར་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱན་འཛིན་
 བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པར་བརྟེན་ད་ཆ་མངོན་མི་ཐུབ་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་
 རིགས་ཤིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད།

དཔལ་འཕྱོར་འཕེལ་ཀྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།

ཆུ་དམར་གཞུང་གི་ཀྱབ་ཤ་དཀར་པོའི་དེབ་ནང་། “དུས་རབས་
 ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པར་བོད་དུ་ཀྱལ་ཡོངས་དང་འབྲ་བར་བརྒྱུར་
 བཅོས་སྒོ་བྱས་པ་དང་། དེང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་བ་རྒྱལ་
 ཤིག་འཕྱུར་ཡོད།” ཅས་འཁོད་འདུག དེ་ནི་གོང་གསལ་ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་
 པའི་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་པུ་དེ་རེད། བྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་
 སྐབས་དེའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་དུའུ་ཡའོ་པང་བོད་ནང་ལྷ་སྐྱོར་
 དུ་བསྐྱོད་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཉིད་བོད་ནང་གི་གནས་སྡངས་ཐ་ཞན་ལ་ཏང་
 སངས་ཏེ་བོད་མི་མང་གི་འཆོ་བའི་གནས་སྡངས་སྔོན་མའི་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་
 འཆོ་བའི་གནས་སྡངས་བརྒྱུར་གསོ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཡོད། དེ་
 རེས་བོད་ནང་སྤྱི་བྱས་གུ་ཡངས་ཀྱི་དུས་ཡུན་གྱང་དུ་ཞིག་གྱུང་བ་དེའི་རིང་།
 བོད་ནང་ཡོད་པའི་ཆུ་མི་ལས་བཅོའི་གྲངས་འཕོར་ཉུང་དུ་བཏང་བ་དང་། ས་
 གནས་རིམ་པ་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་ནང་བོད་མི་ལས་བྱེད་པ་མང་དུ་བཏང་སྟེ་
 སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་མི་ཆེ་སྤྱི་ལ་སྡངས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆོག་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་

ནི་ཀྱང་མཐར་གཞུང་གིས་ནག་ཏུ་བྱུང་སྒྲིག་བྱེད་པའི་བཅེངས་འགྲེལ་ཟེར་བ་ལག་
ལེན་དུ་འབྲེལ་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་སློ་ཕམ་པ་ཞིག་
ལ་དུས་ལུན་དེ་ལོ་བརྒྱ་ཡང་གནས་མ་ཐུབ་པར། དེ་ཅིང་གཞུང་གིས་ནག་
ཏུ་སྒྲིག་པའི་དབང་ལྷགས་དང་། དག་གཞོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་བསྐྱར་གསོ་བྱས་
པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དེ་ཅིང་དུ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་
ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཟེར་བ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་འདུ་དེའི་
ཐོག་ནས་ཀྱང་ནག་དབུས་གཞུང་དང་། ཞིང་ཆེན་དགྲ་བཅས་ཀྱིས་བོད་ལ་
རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་འཇུགས་སྐྱུན་ནམ་གངས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་ལག་ལེན་
པསྐར་ཀྱང་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འཇུགས་སྐྱུན་ནམ་གངས་དེ་
དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཡག་པོ་བྱས་ན། བོད་ཀྱི་མི་འཐོར་ནང་ནས་མང་ཤོས་
ཡིན་པའི་ཞིང་པ་དང་། འབྲོག་པ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་
ཏུ་ར་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། འཇུགས་སྐྱུན་ནམ་གངས་དེ་དག་
ཁོངས་ཀྱི་ཁ་ཤས་ནི་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་བོད་ནང་མགོན་ཁང་ཆེན་པོ་ཁ་ཤས་
བརྒྱབ་ཡོད་པ་དང་། དེས་མ་ཆད་དེ་ཅིང་དུ་ཡང་དཔེ་གསར་ཅན་གྱི་མགོན་
ཁང་ཁ་ཤས་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འཇུགས་སྐྱུན་དེ་དག་ནི་བོད་
མི་མང་གི་འཆོ་ཐབས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་མིན་པར། དེ་ལས་ཕྱོག་
ལྷོ་རྒྱུ་དཔོན་རིགས་ཚོ་བོད་ནང་ལུ་མཐུད་སྤྱོད་བརྒྱུར་བྱས་
སྒྲིག་དང་། རྒྱ་མི་མང་པོ་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ་ཁོང་
ཚོའི་འཆོ་བ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། དེས་ན་འཇུགས་

སྐྱུན་ནམ་གངས་དེ་ཚོ་གང་གི་ཆེད་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། བོད་རང་སྤྱོད་མྱོངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མི་ལས་བཙོ་ཚོ་དང་།
 ཁྱོད་ཁྱེར་ནང་ཕྱོད་མཁན་མི་ཚོའི་འཚོ་བ་བདེ་སྤྱིད་ལུན་པ་ཡོང་ཆེད་གཏན་
 འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་རང་སྤྱོད་མྱོངས་སྤྱད་གཞུང་
 གིས་པེ་ཅིང་གཞུང་ནས་དངུལ་ཁྲངས་ཏེ་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 ཡང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི་ཁྱོད་ཁྱེར་ཁག་ནང་ཕྱོད་མཁན་རྒྱ་མི་ལས་བཙོ་
 ཚོ་དང་། དམག་མི། དེ་བཞིན་བོད་དུ་གནས་སྡོས་བྱས་པའི་རྒྱ་མི་ཚོ་
 བཅས་ཀྱི་འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་། ཁོང་ཚོའི་ངོ་སྤྱད་པའི་
 ཆེད་དུ་རེད། འཇུགས་སྐྱུན་ནམ་གངས་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ནང་གི་པལ་ཆེ་
 བ་ནི་ཁྱོད་ཁྱེར་གྱི་མང་གཞིའི་འཇུགས་སྐྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཁོངས་ཀྱི་
 ནམ་གངས་བཙུ་བདུན་རྩ་པའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོན་
 ཡོངས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་མ་དངུལ་ནས་བརྒྱ་ཆ་སུམ་ཅུ་བཞེལ་བ་ཞིག་རྩ་པའི་
 འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རྫོག་ཁང་ཁག་
 གིས་རང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱོད་གསེབ་མི་མང་གི་བྲིམ་ཚང་ལ་རྫོག་
 མ་བཏང་བར་རྫོག་ནམས་ཁྱོད་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་ལྷ་ས་དང་། གཞིས་ཅི། ཉིང་
 བྱི། ཆབ་མདོ། ནག་ཁུ་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་རྫོ་ཁར་ཡོད་པའི་
 རྫོར་བུ་ས་ཀེ་ལུགས་གཉེར་ཁ་བཅས་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

བྱེ་ལོ་ ༢༠༠༡ བྱེ་ཟླ་ ༦ པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ལས་
 དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་བཞི་པ་སྤོང་ཚོགས་བྱས་པ་དེའི་
 ཐོག་ནས་བོད་དུ་འཇུགས་སྐྱུན་གངས་ ༡༡^མ ལག་བཟུར་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་

འབེབས་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྱེད་ཆེན་པོའི་
 འཆར་གཞིའི་ཁོངས་སྟོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་ཅིང་། བོད་
 གི་མདོ་སྐད་ཆོལ་ཁའི་གོར་མོ་ནས་ལྷ་ས་པར་མེ་འཁོར་གྱི་ལྷགས་ལམ་བསྐྱུན་
 རྒྱུའི་གསལ་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་དེང་
 རབས་ཅན་ལ་འགྱུར་བ་བྱ་རྒྱུའི་བོད་མི་མང་གི་རེ་འདོད་ལ་ལེགས་སྦྱིས་ཆེན་
 པོ་ཕུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིད་འཛིན་ཅང་ཅ་མིན་
 ལ་རིར་ལྷ་སྐོར་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་བོད་དུ་མེ་འཁོར་གྱི་ལྷགས་ལམ་འཛུགས་སྐྱུན་
 བྱ་རྒྱུ་དེ་ལ་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད་པར་བརྟེན། དཔལ་
 འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཡོང་གི་མེད་ནའང་ང་ཚོས་འགྲོ་སྔར་རྩི་ཅམ་གཏོང་དགོས་
 པ་བཟང་སྟེ་འཛུགས་སྐྱུན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་སྐད་ཆ་བྱང་པོ་བཤད་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་གཤམ་པོའི་དེབ་ནང་བཞག་དོན། “བསྐྱོམས་ཅིས་བྱས་པར་
 གཞིགས་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོའི་བར་བོད་ཡོངས་
 གྱི་རྒྱལ་ནང་ཐོན་ཆད་ཀྱི་སྤྱིའི་རིན་ཐང་བརྒྱ་ཆ་ ༡༩༠ འཕ། ཡང་ན།
 ལོ་རེར་བརྒྱ་ཆ་ ༡༩.༩ འཕར་ཡོད། ད་ཕན་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྒལ་གྱི་
 གྲོང་མི་མི་རེའི་ཆ་སྟོམས་ཡོང་འབབ་དང་། ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་མི་
 རེའི་ཆ་སྟོམས་ཡོང་འབབ་ཁག་སོ་སོར་བརྒྱ་ཆ་ ༤༩.༩ དང་། བརྒྱ་ཆ་
 ༩༩.༦ འཕར་ཡོད། དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་མི་འབོར་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་
 རབས་དགུ་བརྒྱུའི་ཐོག་མའི་དུས་ཀྱི་མི་འབོར་ ༩༤༠༠༠༠ ནས་ ༡༠༠༠༠
 ལྷག་ཅམ་བར་ཉུང་དུ་སྒྱུན་ཡོད་པ་རེད།” ཅས་གསལ་འདུག གོང་གསལ་
 ནམ་གངས་འཕར་ལུགས་བརྗོད་པ་དེ་ཚོ་ནི་སྤྱི་ཁྱབ་ས་ཁྱལ་ཁག་གི་འགོ་བྱིད་

༥༨། ས་གནས་ཇོང་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་སྟན་མེང་ལུས་པའི་བཟོམས་ཅིས་
 ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཚོས་གོང་རིམ་གྱི་འགོ་བྱིད་ཚོ་དགའ་པོ་ཡོང་ཆེད་ངན་
 གཡོའི་སྒྱུ་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་བཅོས་བསྐྱད་བྱས་ཡོད་
 པ་གསལ་པོ་ཡིན། རྒྱུན་པར་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་གདན་འབེབས་སྲིད་
 བྱས་ཁག་ས་གནས་སོ་སོར་ལག་ལེན་བྱེད་ཚུགས་ཐད་ས་གནས་ཀྱི་འགོ་བྱིད་
 ཚོས་གཡོ་ཟོལ་དང་། གོང་ལ་སྟན་ལུ་རྩན་མ་ཇི་ལྟར་ལུ་གི་ཡོད་པ་མི་མང་
 ཚང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། སྲིད་ཚོན་ཀྱུ་འུ་རུང་ཆིས་རྒྱ་ནག་གི་རྣམ་གྲངས་
 འཕར་ཆད་ཀྱི་གྲངས་ཐོ་དེ་ཚོ་ནི་ཁྲུང་ས་རྩན་ཆད་འཕེར་ཞིག་མེད་པ་ཁས་ལེན་
 ཀྱིས་བཟོད་དོན། རྣམ་གྲངས་འཕར་ཆད་ཀྱི་གྲངས་ཀ་དེ་ཚོ་ནི་འགོ་བྱིད་
 མི་སྡེ་ཚོས་རང་གི་ཁེ་ཕན་དོན་དུ་དངོས་ཡོད་ལ་བཟོ་བཅོས་ཀྱིས་གང་བྱུང་
 བཀོད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཟོད་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ལོ་རེའི་སྤྱིའི་ཐོན་
 ཆད་ཆ་སྟོམས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༣.༩ འཕར་བའི་འཕར་ཆད་ད་ཅིང་མཐོ་པོ་འདི་
 འདྲ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་འཕར་བ་ཡིན་ནམ། འདི་སྟོར་རྒྱལ་གཤམ་པོའི་
 དེབ་ནང་། ཞབས་ཞུའི་ལས་རིགས་ཀྱི་ལོ་རེའི་སྤྱིའི་ཐོན་ཆད་འཕར་གྲངས་
 བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ བཀལ་བ་འདིས་སྤྱིའི་ཐོན་ཆད་འཕར་གྲངས་ལ་ཕན་ཐོགས་
 ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་བཟོད་འདུག དེ་ཡང་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་
 རག་གི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་མཁས་པ་དང་། སྤྱི་རྣམ་རྒྱས་པོའི་ནང་དུ་དབུལ་
 ཐོངས་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་ཙོམ་པ་པོ་རྒྱ་མི་ཨང་ཤིའོ་ཅིང་དང་། པའེ་
 རན་མེང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཚོས་གོང་ལུ་སྟན་
 ཞུའི་ནང་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་འཕར་ལུགས་ཀྱི་གྲངས་ཀ་རྩན་མ་བཀོད་པའི་

གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ནམས་སྐད་ཆ་དང་པོ་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཁོང་གཉིས་ལ་དཀའ་ངལ་འབྱུང་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་གནས་ཚུལ་ཤེས་པར་ཕེ་ཅིང་གཞུང་དང་། དེ་བཞིན་ཞིང་ཆེན་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་བཅས་ཀྱིས་བོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། དཔལ་འབྱོར་རོགས་རམ་གྱི་བྱེད་སྒྲུབ་ཁག་ལྟགས་པར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཛོལ་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་བཏང་བར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ནང་མང་གཞིའི་འཇུགས་སྐྱུན་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་གཤམ་བྱུང་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡམ་རྒྱས་དང་། ལོ་རེའི་ཐོན་ཆད་འཕར་བ་དེས་དོན་དངོས་སུ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མི་ལས་བཟོ་དང་། བོད་ནང་གནས་སྡོད་བྱས་པའི་རྒྱ་མི་ཚོ་བཅས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལས། ས་གནས་ཀྱི་བོད་མི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད། ལོ་རེའི་སྤྱིའི་ཐོན་ཆད་ཀྱི་རིན་ཐང་འཕར་ཆེད་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་རིམ་པས་ཐོག་མར་འཇུགས་སྐྱུན་ནམ་གུངས་ ༩༩ དང་། དེ་རྗེས་ནམ་གུངས་ ༩༩ འདི་ལོ་ནམ་གུངས་ ༡༡th བར་སྤར་ཡོད། བོད་ཀྱི་ས་གནས་ལས་བྱེད་ཚོས་ཀྱང་དེང་རབས་ཅན་གྱི་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་ཕེ་ཅིང་གཞུང་དང་། ཞིང་ཆེན་ཁག་གི་རོམས་རམ་ལྷགས་ཆེ་ཡོང་ཆེད་སྤྱི་ཚོགས་བཏན་སྡོང་གི་གནད་དོན་ལ་བསྐྱེད་དེ་དངུལ་གྱི་རོགས་རམ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཕེ་ཅིང་གཞུང་གིས་བོད་ལ་རོགས་དངུལ་མང་པོ་བཏང་བ་དེ་ལ་མི་ནམས་

ཡ་མཚན་སྒྲིག་ཡོད་མྱེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོའི་རྩ་ཁྲིམས་
 གྱི་དོན་ཚན་དགུ་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ཤིང་ནགས་དང་། ལྷན་ཅ།
 རི་དྭགས་སེམས་ཅན། གཏེར་ཁ། རིག་དངོས་ཤུལ་བཞག་བཅས་རྒྱལ་
 ཁབ་ལ་བདག་པ་འཁོད་ཡོད་བཅོད་ནས་བོད་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ཁག་ཤུགས་ཆེའི་
 སློ་ནས་བསྡོག་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་
 རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཚོར་ཁེ་བབ་
 བྱང་བའི་དངུལ་འབོར་དེ་གཅིག་པུ་བསྡོམས་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ད་
 བར་བོད་ལ་རོགས་དངུལ་བཏང་བའི་དངུལ་འབོར་ལས་ལྷ་ལོ་ཁྲི་གསུམ་མང་
 བ་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་ག་དཀར་པོའི་དེབ་ནང་། ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱ་པར་བོད་དུ་དངུལ་
 པོའི་མི་འབོར་གྲངས་ ༤༥༠༠༠༠ ཡོད་པ་ནས་དེང་སང་ ༥༠༠༠༠ བར་
 རྒྱ་དུ་སོང་ཡོད་ཅིས་གསལ་འདུག དུས་ཡུན་བྱང་དུ་ཞིག་གི་ནང་པེ་ཅིང་
 གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་མི་འབོར་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་བཅལ་བའི་དངུལ་པོ་ནམས་
 དངུལ་པོའི་གནས་ལས་ཐར་བ་བྱས་པ་འདི་གང་འབྲ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་འཛམ་
 སྐྱིང་དངུལ་ཁང་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ནས་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་
 པ་ཞིག་ཡིན། འཛམ་སྐྱིང་སྤྱི་ལས་ལེན་བྱེད་པའི་དངུལ་པོའི་དབྱེ་མཚམས་
 ནི་མི་གཅིག་ལ་ཉིན་རེ་ཡོང་འབབ་ཨ་རིའི་སྒོར་མོ་ ༡ དང་། ལོ་གཅིག་
 ལ་ཨ་རིའི་སྒོར་མོ་ ༣༦༥ ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་དེ་ལ་བརྟེན་བྱས་ཏེ་དངུལ་པོའི་དབྱེ་མཚམས་ལྷ་ལོ་ ༡༩༩༠
 ལོའི་དངོས་ཚོག་གི་རིན་ཐང་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ལོ་རེ་མི་རེ་རྩ་ཡོང་འབབ་མི་

མང་ཤོག་སྒྲོར་ ༥༠༠ པར་བཅེས་ཡོད། དེས་དང་སྐབས་མི་མང་ཤོག་
སྒྲོར་ ༦༣༥ དང་། ཨ་སྒྲོར་ ༡༦ ལས་ཟིན་གྱི་མེད།”

དེར་བརྟེན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་མི་མང་དབུལ་
པོའི་གནས་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཐད་རྒྱ་ནག་གི་བྱེད་ཐབས་དེ་ལག་ལེན་
བསྟར་གྱི་མེད་པ་རེད། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་ནང་དམིགས་འདུགས་
བྱས་པའི་དབུལ་པོའི་རྫོང་ཁག་ལྔ་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་
དང་བསྟར་ན་དབུལ་པོའི་ཆད་གཞི་ཉུང་ཤོས་སུ་བཅུ་གི་ཡོད་པ་རེད། འོན་
ཀྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་སྤྱི་གྲུས་པའི་དབུལ་པོ་ཉུང་འཕྲིའི་ལས་དོན་
ལྷེ་བྲིད་ཚོགས་ཚུང་གིས་བོད་གསལ་དབུལ་པོའི་རྫོང་ཁག་ལྔའི་ནང་ཡོད་པའི་
དབུལ་པོའི་གྲངས་འཕོར་ལས་མང་བ་རྫོང་ཁག་གཞན་ཚོའི་ནང་ཡོད་པ་ཁས་
ལེན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དབུལ་པོ་ཞིབ་
འདུག་གི་ལས་དོན་དང་། དབུལ་སྒྲོལ་གྱི་ཐབས་བྱས་ལག་པོ་མེད་པ་དང་
ཆབ་སྲིད་གྱི་དགོས་མཁོར་བརྟེན་ནས་ལས་དོན་ལ་ཐེ་བྱས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་
བཅས་གྱིས་ཡིན་པ་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

ཕེ་ཅིང་གཞུང་གིས་བོད་བཅེངས་འགྲོལ་བཏང་ལུགས་ནག་ཏུ་བྱུང་ཆེན་
པོས་ཤོད་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ནི་ད་ལྟོ་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་མེད་
པར་དབུལ་པོའི་གནས་སུ་ལུས་ཡོད། དེ་ཡང་འཛམ་སྐྱིང་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་

” རྒྱ་ནག་གི་འཕེལ་རྒྱས་དོ་སྟོན། <http://www.chinadevelopmentbrief.com/brief.asp>

ཚོགས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་ཡར་རྒྱས་ལས་གཞིའི་མིའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་སྒྲན་ཐོ་”
 གཞིར་བཟུང་སྟེ་བརྗོད་ན། བོད་རང་སྐྱོང་ཁྲིའུ་དང་། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་
 ས་ཁུལ་ཁག་གི་མིའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་མཚོན་དྲགས་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བད་སྟོན་ཤེས་ཡོན་དང་། ཡོང་འབབ། འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་ལ་བཞུས་
 ན། བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་ཆང་མའི་ནང་ནས་ཆད་གཞི་དམའ་ཤོས་
 རེད། བོད་འདི་རང་བཅན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མིའི་འཕེལ་རྒྱས་
 ཆད་གཞི་དང་བསྟུར་ན། ཆད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱ་
 དེ་མི་དང་། ཇི་བོའི་དྲི། རྟེ་ཏེ་བཅས་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་གནས་
 ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་གཤམ་པོའི་དེ་བ་ནང་། དེང་བོད་རང་སྐྱོང་ཁྲིའུ་ཟེར་བའི་
 རྒྱལ་ཁོངས་སུ་སྒྲིག་ཁང་ ༤༠༡ ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཐོན་ཆད་བསྡུ་མས་
 ན་ ༣༥༦ MW ཡོད་པ་དང་། ལོ་གཅིག་གི་སྒྲིག་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་
 ས་ལ་དུག་བརྒྱ་དུག་རུ་འགྱུར་གཅིག་ KWH ཡོད་པ་བཤད་ཡོད། འོན་
 །ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ཤང་དང་། པའེ་གཉིས་ནས་སྒྲིག་ཁང་ ༤༣༡
 ཡོད་ལུགས་བརྗོད་ཡོད། དེ་ལ་གཞིགས་ན་ད་ཆ་སྒྲིག་ཁང་ ༤༣༠ ཉུང་
 དུ་མོང་ཡོད་པ་དེ་དག་གང་དུ་སྒྱུན་པ་རེད་དམ། སྒྲིག་ཁང་ཁག་ནི་དེ་སྟོན་
 མི་མང་སྤྱི་ཁང་ཟེར་བ་འཇུགས་གཉིས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཞིང་པ་མང་ཚོགས་

” འཇུགས་སྐྱུན་ཡར་རྒྱས་ལས་གཞིའི་མིའི་འཕེལ་རིམ་
 ཀྱི་སྒྲན་ཐོ།

ལ་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་ངལ་ཙོལ་བསྐྱལ་ཏེ་འཇུགས་སྐྱུན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས།
 སྐྱུས་ཚད་ཡག་པོ་མེད་པར་བརྟེན་ཁྲངས་མ་འབྲེལ་བར་སློ་རྒྱལ་དགོས་བྱུང་
 ཡོད། དཔེར་ན། མདོ་སྐད་ཨ་མདོ་ཆབ་ཆ་ཨོང་དུ་ཡོད་པའི་ཚུ་མཛོད་
 ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ལོར་ཞིག་རལ་མོང་སྟེ་སྐབས་དེར་མི་
 བྱངས་ ༡༣༥༥ ལ་སློག་སློན་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱ་ན་
 དུ་ཁྲངས་ལྡན་མིན་པའི་གནས་ཚུལ་སྟེལ་གྱི་ཡོད་པ་ལྟར་སྐབས་དེར་ཡང་མི་
 བྱངས་ ༩༠༠ ལ་མ་གཏོགས་སློག་སློན་བྱུང་མེད་ལུགས་བཤད་ཡོད་པ་རེད།
 ལྷག་པར་གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་མ་ཐོན་གོང་པོད་མི་མང་ཆོགས་ནས་ཚུ་མཛོད་དེ་
 ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལུགས་ས་གནས་ལས་ཁྲངས་ལ་བཤད་ཡོད་ཀྱང་། བདག་
 སློང་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་ན་གྱིས་གོང་གསལ་འཆི་གོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་བ་རེད།

པོད་དབུས་ཁུལ་དུ་ཚུ་ལུགས་སློག་ཁང་རྒྱང་གས་འཇུགས་སྐྱུན་ཐོག་
 རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་འཇར་མན་གྱི་ཆོགས་པ་ཞིག་གི་སྟན་ཐོའི་ནང་། ཁྱོང་
 གསེབ་གྱི་མི་འཁོར་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ བཀལ་བར་སློག་ཤེད་སློང་གཏོང་རྒྱ་
 ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བཛོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་མཚུངས་འཇམ་སྐྱིང་དངུལ་
 ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་སྟན་ཐོའི་ནང་། པོད་དབུས་ཁུལ་ཁོ་ནར་བྲིམ་ཚང་ཆེག་
 འབུམ་ཉི་ཤི་བདུན་སྟོང་ལ་སློག་ཤེད་སློང་གཏོང་རྒྱ་མེད་པ་རེད་ཅེས་གསལ་
 ཡོད།”

དེར་བརྟེན་སློག་ཁང་ ༤༠༡ ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སློག་ལུགས་ནམས་

” འཇམ་སྐྱིང་དངུལ་ཁང་གི་རྒྱ་ནག་གི་རུས་ལུགས་སྐྱར་གསོ་དང་། སློག་ལུགས་ཆན་པའི་
 སྟན་ཐོར་གསལ།

གང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བོད་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་ཉེ་ན་གཞི་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་། རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་བསྡོག་འདོན་བྱེད་ཡུལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་མི་འབོར་ཆེ་གནས་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་བཅས་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་སྐད་དང་། ཉི་འོད། ས་འོག་ཆ་རྒྱས་བཅས་སྒྲིག་སྐད་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་ཉེ་འབྲེལ་སྤྱི་གནས་པའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ལ་སྒྲིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་ཐོབ་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

རྒྱ་བ་ཤ་དཀར་པོའི་དེ་བ་ནང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཕྱད་སྒྲིག་གིས་གཞུང་ལམ་དུ་བ་ལྷ་བུ་བཅོས་ཏེ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་བར་མཐུད་ཡོད་པ་དང་། ཨ་མདོའི་གོར་མོ་ནས་ལྷ་ས་བར་མེ་འཁོར་ལྷགས་ལམ་འཛུགས་སྐྱུན་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།”

དེ་ལྟར་སྤྱི་ལེ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་གཞུང་ལམ་དང་། ལྷགས་ལམ་བཅོས་ཏེ་བོད་དང་རྒྱ་ནག་བར་མཐུད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཕེ་ཅིང་གཞུང་ལ་དངོས་གནས་བོད་འདི་དེང་རབས་ཅན་ལ་འགྱུར་བ་བྱ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། བོད་ཀྱི་རྩོ་ཕྱོགས་ནས་ལམ་ཐག་སྤྱི་ལེ་དུག་བརྒྱ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཚོ་ཁའི་གྲོང་ཁྱེར་ཀ་ལ་ཀ་ཏ་བར་ལམ་སྒོ་མ་ཕྱེ་བ་གང་ཡིན་ནམ།

” ལྷགས་ལམ་སྟོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པ་གཤམ་གསལ་དུ་རྒྱ་ནག་གཞིགས་བྱུང་། <http://www.tibet.net/eng/diir/pubs/rail-report.doc>

ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་གསའི་སྒྲར།

པོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་གསའི་ཐད་འཛིན་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱད་བྱས་ནི།
མེས་ཀྱི་ལ་ཟེར་པའི་རྒྱ་ནག་དང་། དམར་ཤོག་ཚོགས་པར་གྱུས་ཞེན་གྱི་བསམ་
སྒྲོ་རིམ་པས་སྒེལ་རྒྱ་དེ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ལྷ་སར་པོད་རང་
སྤྱོད་སྤྲོད་ས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་གསའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྐབས་དེའི་དམར་ཤོག་
ཚོགས་པའི་བྱང་ཆེ་བྱེན་ཁུའི་ཡོན་གྱིས་བཞེད་དོན། ང་ཚོའི་སྒྲོབ་གསའི་
གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་མིན་དེ་སྒྲོབ་གྲུ་ཆེ་མོ་དང་། ཆེད་ལས་སྒྲོབ་གྲུ་སྒྲོབ་
འབྲིང་བཅས་ཀྱི་སྒྲོབ་ཐོན་ལག་འཁྱེར་ག་ཚོད་སྤྱད་ཡོད་མེད་དེ་མིན་པར།
མཐར་ཐུག་ནས་བཤད་ན་སྒྲོབ་ཐོན་སྒྲོབ་མ་ནི་དྲུ་ལའི་རུ་ཚོགས་ལ་ངོ་ཚྭ་ལྟེན་
མཁན་ཞིག་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་དྲུ་ལའི་རུ་ཚོགས་ལ་མེམས་པ་སྤྱོད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་དང་། རྒྱབས་ཆེན་མེས་ཀྱི་དང་རྒྱབས་ཆེན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་བྱ་གཞག་ལ་བསམ་པ་ནམ་དག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་དང་། ཡང་ན་སྒོ་
འགལ་མེམས་འགལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་མིན་ལ་བལྟ་དགོས། དེ་ནི་ང་ཚོའི་
སྒྲོབ་གསའི་ལས་དོན་ལ་བྱས་རྗེས་དང་། རྣམ་འཛོལ་བྱུང་ཡོད་མེད་ལ་བལྟར་
ཞིབ་བྱེད་པའི་མངོན་གསལ་དོད་ཤོས་དང་། གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དམིགས་ཆད་
ཅིག་ཡིན་པ་རེད།” ཅས་བཞེད་ཡོད།

གོང་གསལ་སྤྱད་བྱས་དེས་པོད་ཀྱི་མིའི་རྣམ་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་

“ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༧ རིན་གྱི་པོད་སྤྲོད་ས་ཉིན་རེའི་ཚོགས་པར་ཐོག་
གསལ།

ལྷུའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བཟོས་ཡོད། ལྷ་ནག་གི་
 འགོ་ཁྲིད་ཆོས་ལོ་བཙུ་ཕྱག་ཁ་གས་རིང་མི་མང་གི་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ཡོང་
 ཆེད་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་མང་པོ་བྱས་ཡོད་པ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་
 ཏུ་ཁོང་ཆོས་དྲག་པར་མེད་རྒྱས་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཆང་གཞིའི་ཤེས་
 ཡོན་སློབ་གསོ་དེ་གལ་ཆེར་བཅི་གི་མེད་པ་རེད།

བོད་རང་བཙན་དུ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ནང་དགོན་སྡེ་དུག་སློང་
 བཀལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་བརྟེན་གནས་གལ་ཆེ་
 ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཐོག་ད་དུང་གཞུང་དང་། སྒྲེར་པ་ཁག་གིས་
 གཉེར་བའི་སློབ་གྲུ་མང་པོ་ཡོད། ལྷ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་
 རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཡུལ་ནམས་ཆོངས་དད་དང་། ཞིང་བྱན་ལ་མནར་
 གཙོད་གཏོང་སྟངས་སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཡུལ་དུ་བཅིས་ཏེ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་པར་མ་
 ཟད། དེ་རྗེས་ཆང་མ་སློ་ཡང་བརྒྱབ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཆོའི་ཆབ་ལ་གཞུང་
 གིས་ཞིང་འབྲོག་མང་ཆོགས་ལ་འགྲོ་སྲིད་གཏོང་དུ་བཙུག་སྟེ་དམངས་བཙུགས་
 སློབ་གྲུ་ཟེར་བ་བཙུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་གཞུང་གིས་འགྲོ་སྲིད་སྒྲོར་
 མོ་གཅིག་གཏོང་གི་མེད། འཇམ་སྒྲིང་གི་སློབ་གྲུའི་ཆད་གཞི་ལ་གཞིགས་
 ན་སློབ་གྲུ་དེ་ཆོ་མང་ཆེ་བཞི་སློབ་གྲུ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་
 རེད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་གཞུང་གི་ཆོ་ལྷན་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚུགས་དྲིལ་བསྐྱགས་
 བྱ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུའི་གནས་སྟངས་
 ལ་ལྷ་ནག་གི་སྤྱི་ཆོགས་རིག་པའི་མཁས་པ་གསུམ་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་
 བརྗོད་དོན། བོད་རང་སློང་སློངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འབྲང་རིམ་སློབ་གྲུ་ཁྱེ་བཙུ་

ང་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེའི་ཁོངས་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲུའི་ཆ་རྒྱུན་ཆང་བ་སློབ་གྲུ་བཅུ་
 གསུམ་ལས་མེད་པ་དང་། དམའ་རིམ་སློབ་གྲུ་བཞུགས་ ༡༩༧༠ ཡོད་
 པའི་ནང་། གཞུང་བཅུགས་སློབ་གྲུ་ ༩༧༡ ལས་མེད། དེ་འབྲོས་སློབ་
 གྲུ་ཉིས་སྟོང་བཅུ་ལ་བཞི་ག་གི་འགྲོ་སྐོང་མི་མང་ནས་གཏོང་གི་ཡོད་ཅིང་།
 སློབ་གྲུ་དེ་ཚོའི་མང་གཞི་ཡག་པོ་མེད་པའི་ཁར་མཐུན་རྒྱུན་ཡང་འཛོམས་པོ་
 མེད་པ་རེད། སློབ་ཕྲག་ཚོ་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཆད་མེད་པའམ། ཡང་
 ན་ཆེས་དམའ་པོ་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲར་བརྟེན་ནས་ཆན་རིག་ལག་རྩ་ལ་
 སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱ་ཟེར་བ་ནི་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེར་སྐབས་ཞིང་
 འབྲོག་མི་མང་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ལ་དམའ་འབྲིང་སློབ་གྲུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་
 ཆད་ཅུ་ཡང་མེད་པ་དེ་ལ་བརྟུན་ན། མཐོ་འབྲིང་དང་། སློབ་གྲུ་ཆེན་
 མོའི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཆད་སྟེང་བ་ནི། བཟའ་འབྲུ་མེད་པའི་མི་མང་ལ་ཁ་
 ཟས་ཡག་པོ་ཟ་དགོས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་རེད། སློབ་ཡོ་སོན་པའི་ཕྱ་གུ་བརྒྱ་
 ཆ་ ༩༥ ལས་དམའ་རིམ་སློབ་གྲུར་འགྲོ་གི་མེད་པ་དང་། དེའི་ཁོངས་
 ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠.༦ མ་གཏོགས་དམའ་འབྲིང་སློབ་གྲུ་ཐོན་ཐུབ་གྱི་མེད།
 སྦྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཅོམ་ན། ཕྱ་གུ་བརྒྱ་ཆ་ ༩༥ ལ་དམའ་རིམ་གྱི་
 སློབ་གསོ་ཡང་ཐོབ་གྱི་མེད། བོད་རང་སྦྱོང་སྦྱོང་ས་ཡོངས་སུ་གོ་གནས་
 འདྲ་མིན་གྱི་དགོ་ཆ་ན་བཞུགས་ ༩༠༠༠ ལྷག་ཙམ་ལས་མེད་པ་དེ་ནི་དགོས་
 མཁོའི་གུང་ས་འཕོར་ལས་དྲ་ཅང་གིས་ཉུང་བ་དང་། དེའི་ཁོངས་ཀྱི་བརྒྱ་
 ཆ་ ༥༠ སྒོར་ལ་དགོ་ཆ་ན་བྱ་རྒྱུའི་ཤེས་ཆད་མེད་པ་རེད། མི་རིགས་
 འདྲ་མཉམ་ཡོང་བར་བྱེད་པ་ལ། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་དགོས་

པ་དང་། ད་ལྟོ་སྤྱི་དབུ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།”

ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་ནང་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་གྲ་ཡངས་ཀྱི་སྤྱི་དབུ་
དེས་བོད་མི་མང་གི་དགོས་མཁོའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སློབ་འཁེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་
སྤུལ་འདེད་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྟབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་ནག་
ཕྱི་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཐབས་བྱས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ཡོན་
སློབ་གསོའི་ཐོག་འགྲོ་བྱོན་གཏོང་རྒྱ་ཅུང་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དམའ་རིམ་སློབ་གྲ་ ༤༩ སློ་བརྒྱབ་པ་དང་།
སློབ་ཕྲག་སློབ་གྲར་ཞུགས་ཆད་བརྒྱ་ཙམ་ ༤༩ བར་ཆག་ཡོད་པ་རེད།”

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱུ་པའི་ནང་། བོད་རང་
སློང་རྫོངས་ཟེར་བ་དེ་དམིགས་བསལ་དཔལ་འབྱོར་ས་ཁུལ་ཡིན་པའི་བྲབ་
བསྐྱགས་བྱས་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་བྱོན་དངུལ་མང་པོ་ཞིག་ཟུར་
བཅད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་ཕེ་ཅིང་གཞུང་གིས་བོད་
རང་སློང་རྫོངས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཕུ་གུ་ཆང་མར་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་དེས་
པར་ཐོབ་པ་བྱ་རྒྱའི་སྤྱི་དབུ་གནད་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་
ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་ཆེད་དུ་ཟུར་བཅད་བྱས་པའི་དངུལ་ནས་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་
ཕྲག་མང་བ་ཡོད་པའི་གཞུང་བརྒྱུགས་སློབ་གྲ་ཁག་ལ་བཏང་ཡོད་པ་དང་། བོད་

“ བོད་སྤྱི་ཞིབ་ཀྱི་དེབ་ཨང་གཉིས་པ། རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ། ཅེས་པར་
གསལ།

“ ༡༩༩༥ ལོའི་རྒྱ་ནག་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་དེབ་ཅེས་པའི་ནང་གསལ།

ཡུལ་མང་བ་ཡོད་པའི་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་མུ་མཐུད་སྤང་རྒྱུ་བྱས་
 ཡོད་པ་རེད། གནས་སྤངས་དེའི་ཐད་བོད་རང་སློང་སློངས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་
 ཚོགས་རྒྱུ་གི་འགན་འཛིན་གཞིན་པ་རྒྱུ་རྩེ་ནས་བཤད་དོན། མང་ཚོགས་
 ནས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ་བཙུགས་པའི་སློབ་གྲྭ་མང་བ་དང་། དམའ་རིམ་
 ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་ཕོན་ཆེ་བ། སློབ་ཡུག་སློབ་མཆམས་བཞག་པའི་གྲངས་ཚད་
 མཐོ་བ། དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་ཆེས་ཉུང་བ་བཙས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
 ཡོད། དཔེར་ན། བོད་རང་སློང་སློངས་ཁོངས་སུ་དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་
 ཁྲོན་བཙོམས་ ༡༩༠༠ ཡོད། དེའི་ཁོངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ ༡༧༤༧ ནམ་
 བརྩ་ཆ་ ༢༩.༥ ནི་མཐུན་རྒྱུན་ཞན་ཞིང་དགེ་ནན་གནས་ཚད་དམའ་བའི་
 དམངས་བཙུགས་སློབ་གྲྭ་རེད། དེར་སྐབས་གཞུང་གིས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་
 བའི་དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ ༥༠༠ ཡོད་པ་ནས། བྱེད་ཀ་ལྷག་ཙམ་ནི་དགེ་
 ནན་དང་མཐུན་རྒྱུན་ཞན་པའི་དབང་གིས་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་བཞུལ་དེ་སློབ་བྱིད་
 བྱེད་བྱུབ་ཀྱི་མེད། དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་འཛིན་གྲྭ་དུག་པ་བར་སློབ་བྱིད་
 བྱེད་བྱུབ་མཁན་གྱི་སློབ་གྲྭ་ ༡༠༠ ལས་མེད། སློབ་གྲྭ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་
 རྫོང་གི་རིམ་བུ་ལས་མཐོ་བའི་གྲོང་རྒྱལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཞིང་
 འབྲོག་གནས་ཡུལ་རྫོང་ཁག་ལ་སློབ་གྲྭ་དེ་རིགས་ཉུང་ཤས་ལས་མཐོང་རྒྱ་མེད།
 ཆ་སྒོམས་བྱས་ན་བོད་རང་སློང་སློངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གྲོང་རྒྱལ་ ༡༧༧ ཡོད་
 པའི་ནང་ཆ་རྒྱུན་ཆ་ཚད་ལྡན་པའི་དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་གཅིག་ཀྱང་མེད། རྒྱ་
 མཆན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་ལོ་ལོན་པའི་ཕྱ་གྲྭ་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་མཁན་བརྒྱ་
 ཆ་ ༦༠.༩ ལས་མེད། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚད་གཞི་

དམའ་ཤོས་རེད།”

བོད་ནང་ཕྱི་མི་སེར་སྤྱོད་ཞུགས་བྱས་པ་ཁོང་ཚོའི་བུ་སྤྱག་གི་སྒྲོབ་སྒྲོང་
དགོས་མཁོས་ཀྱི་ན་པས་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་གསོའི་ལས་དོན་ཐད་གྲགས་
ཀྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་ཡོད། དམིགས་བསལ་འབྲིང་རིམ་དང་མཐོ་རིམ་
སྒྲོབ་གྲུའི་སྒྲོབ་བྱིད་ལ་སྒྲོད་པའི་སྐད་ཡིག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མིན་པར། ཕྱི་
སྐད་ཡིག་སྒྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གནས་སྐངས་ཅི་འདྲ་ཡོད་མིན་བོད་རང་
སྒྲོང་ཨྲུངས་ཁོངས་གཏོགས་དཔལ་ཡོན་དར་ཤོས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཏེ། མདོ་སྡོད་
ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གནས་སྐངས་ནས་གསལ་པོ་
ཏོགས་ཐུབ་ངེས་ཡིན། བོད་ཨྲུངས་མི་དམངས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུད་འཕྲིན་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་གསར་འགོད་པ་གང་ཞེ་ཡིང་དང་། བོད་ཨྲུངས་སྒྲོབ་གསོའི་
ཆེད་བསྐྱོས་གསར་འགོད་པ་ཀྱང་ཅིང་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ཟླ་ ༥
ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་ཆབ་མདོའི་ཕྱི་ཡིག་ཆགས་པར་ཐོག་ <<ཆབ་མདོའི་
སྒྲོབ་གསོའི་སྒྲོ་གནས་ཀྱི་བླ་མོ།>> ཞེས་འགོ་བརྗོད་དུ་བཀོད་པའི་ཚུ་
ཡིག་ནང་ཆབ་མདོའི་དངོས་ཡོད་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྐངས་བྱས་བཤད་གསལ་
པོ་བྱས་འདུག

གོང་གསལ་ཚུ་མ་པ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་དོ་སྒྲོད་བྱས་པར་གཞིགས་
ན། ་...ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དུ་སྒྲོབ་ལོ་ལོན་པའི་བྱིས་པ་ཁྱོན་བསྡུ་མས་

” ཕྱི་མིའི་སྒྲོབ་གསོ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༥ - ༩ འདྲན་ཐེངས་བཞི་པར་གསལ།

११०००० ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཁྲིད་ནས་ २०००० ལྷག་ཙམ་སྟེ་བརྒྱ་ཆ་
 ७१.७९ ཙམ་ལ་གཞི་རིམ་སྟོབ་གསོའི་གོ་སྐབས་ཙམ་ཡང་མ་ཐོབ་པར་ཤེས་
 རྒྱུ་ལྟར་གནས་སུ་ལུས་ཡོད།....} ཅས་དང་། ཡང་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་
 ༡...ཡིག་ཚུངས་དང་། རྩེད་ཡིག་ཚུངས་ཀྱི་ཁྲུབ་ཆད་དམ་བཟུར་ཆད་བརྒྱ་
 ཆ་ २१.१ ཟེན་ཡོད་པའི་ཉེན་བརྒྱུ་བཏང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱིར་
 བཏང་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་སྟོབ་འཇུག་གི་བཟུར་ཆད་ཆ་སྟོམས་
 བྱས་ན་བརྒྱ་ཆ་ ७०.९ ཟེན་གྱི་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བའོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་།
 ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་སྟོབ་འཇུག་བཟུར་ཆད་བརྒྱ་ཆ་ १९ ལས་ཟེན་གྱི་མེད་
} ཅས་གསལ་པོ་བཀོད་ཡོད་པ་རེད།

བུད་དང་། གྲང་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་ཅད་བྱས་ཏེ་གནས་ཚུལ་མཁོ་འདོན་
 བྱས་པ་དེ་ནས། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བཏོན་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གྲངས་
 བཤེར་བསྟོམས་ཅིས་ནི་བདེན་པ་འཕེར་བ་ཞིག་མིན་པ་གསལ་པོ་རེད། རྒྱ་
 དམར་གཞུང་གིས་བའོད་པ་ལྟར་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཁོངས་ཀྱི་ཡར་ཐོན་ཆེ་
 ཤོས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོའི་སྟོབ་འཇུག་གི་བཟུར་ཆད་བརྒྱ་ཆ་ १९ ལས་
 ཟེན་གྱི་མེད་ན། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆ་སྟོམས་སྟོབ་འཇུག་
 གི་བཟུར་ཆད་བརྒྱ་ཆ་ ७०.९ ཟེན་བྱབ་ཐབས་མེད་པ་གསལ་པོ་ཡིན། དེ་
 དང་སྤྱུགས་མཚུངས་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་དང་། དེ་མིན་ཁྲམས་དང་། ཨ་
 མདོ་ཁུལ་གྱི་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་གནས་སྡངས་སྤྱིར་ན་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་གྱི་ཞིང་
 ཆེན་སྟོ་ཤོས་ཀྱའི་ཀྱའོ་ཡི་གནས་སྡངས་ལས་སྟོབ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱ་དམར་

གཞུང་གི་ཁས་ལེན་བྱེད་གྱི་མེད་པ་རེད།”

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་འཕྲོད་ཞིབ་བཞེས་ཐངས་
བཞི་པའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ན་བོད་རང་སྤྱོད་ཚོང་ས་གྱི་ཁོངས་སུ་མཐོ་རིམ་སློབ་
གྲྭ་ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡༩ ལས་ཟིན་གྱི་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་མཐོ་
འབྲིང་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༡.༡༡ དང་། དམའ་འབྲིང་སློབ་གྲྭ་
ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༡.༡༢ དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༡༩.༥༡
བཅས་ལས་ཟིན་གྱི་མེད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་སློབ་ཐོན་གནས་
ལྟངས་ཆ་སྒོམས་བྱས་ན། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༡.༩༡
དང་མཐོ་འབྲིང་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༩.༠༩ དམའ་འབྲིང་སློབ་གྲྭ་
ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ ༡༡.༡༩ དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་བརྒྱ་ཆ་
༡༢.༠༦ བཅས་ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གསལ་མི་འཕྲོད་ཞིབ་བཞེས་
གྱི་བསྡུ་མས་ཐོའི་ནང་། ལས་ཁུགས་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་མི་འཕྲོད་བརྒྱ་ཆ་
༤༡.༩༥ ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིག་ཚོངས་དང་། བྱེད་ཡིག་ཚོངས་
ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་བྱེད་མེད་ལས་ཁུགས་བྱེད་ཐུབ་མཁན་བརྒྱ་ཆ་
༩༩.༢༦ ཟིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིག་ཚོངས་པ་དང་། བྱེད་ཡིག་ཚོངས་རེད།
བོད་རང་སྤྱོད་ཚོང་ས་ཁོངས་གྱི་བཟོ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་ལས་བཟོ་བརྒྱ་ཆ་
༩༠ ཡིག་ཚོངས་པ་དང་། བྱེད་ཡིག་ཚོངས་རེད།”

” འཛམ་གླིང་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཇུགས་སྤྱན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་མིའི་འཕེལ་རྒྱས་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོའི་ཞུན་ཐོ།

” རྒྱ་མིའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་དང་། རྒྱ་ཚོགས་ཞེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་ ༢ དང་ ༩
འདྲིན་ཐངས་བཞི་པར་གསལ།

ཡོ་རབས་དག་གཅུ་པའི་དུས་སྐད་ལ་བོད་རང་སྤྱོད་ཚྲོངས་ཀྱི་མཐོ་འབྲིང་
 ཚྲོབ་གྲུའི་སྤྱོད་ཕུག་སུམ་ཆ་གཅིག་བཞུ་བ་ཞིག་ཀྱང་ནག་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བཏང་
 ཡོད་པ་དང་། བེ་ཅིང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་འབྲིང་གཅིག་པུའི་ནང་
 བོད་ཕུག་ ༡༠༠༠ ཅམ་ཡོད་པ་དེའི་ཁོངས་ཀྱི་ ༡༦༠ དམའ་འབྲིང་སྤྱོད་
 གྲུའི་ནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་འཕྲོས་ ༡༠༠ མཐོ་འབྲིང་སྤྱོད་གྲུའི་ནང་
 ཡོད་པ་རེད།^༡ སྤྱོད་ཕུག་དེ་ཚོས་ཀྱང་ནག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་བདུན་བྱེད་དགོས་
 པ་དེའི་རིང་བོད་དུ་རང་གྲིས་ལ་འཁོར་ཞག་ཐངས་གཅིག་ལས་གཏོང་གི་མེད་
 པ་རེད། ཤེས་རིག་བཟ་བའི་བོད་ཕུག་དེ་ཚོ་ཀྱང་ནག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་གཏོང་
 བའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཀྱང་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དབང་སྒྱུར་བྱེད་
 པའི་ཐད་ཁོང་ཚོ་ལག་ཆར་བེད་སྤྱོད་བྱ་བྱ་དེ་རེད། བོད་མི་ཚོས་ཀྱང་དམར་
 གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་དེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གོམས་གཤིས་ཉམས་དམས་
 སུ་གཏོང་བའི་སྲིད་བྱས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་དེ་ལ་དགའ་མོས་བྱེད་ཀྱི་མེད་
 པ་རེད། ཀུན་གཟིགས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མ་མཆོག་ནས། བོད་
 ཕུག་ཀྱང་ནག་ལ་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པར་བཏང་བ་འདི་ས་ཁོང་ཚོ་སོ་སོའི་
 མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་རྒྱུ་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་རང་སྤྱོད་ཚྲོངས་ཀྱི་འགོ་བྱིད་མི་སྣ་ཞིག་གིས་ཀྱང་།
 བོད་ཀྱི་མཐོ་འབྲིང་སྤྱོད་ཕུག་ཀྱང་ནག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་ཡུལ་

^༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་པའི་ཀྱང་ནག་ལྟོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞོགས་པའི་ཡིག་
 ཐམ་ཆགས་པར་ཞེས་པར་གསལ།

ནི། མི་རབས་རྗེས་མའི་བོད་ཡུག་ན་མས་ཀྱི་མི་རིགས་སུ་འགྱུར་ཐབས་བྱེད་
པ་ཞིག་རེད།” ཅེས་བརྗོད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོ་བར་བོད་ཡུག་ ༡༩༠༠༠ ཀྱི་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་ཉི་ཤུ་
ཙ་དུག་གི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ ༡༠༠ ནང་ཁག་བཀོས་ཀྱིས་བཞག་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ཙམ་ཆེ་བའི་ཀྱི་ནག་གི་སྤྱིར་བཏང་སློབ་གྲུའི་ནང་བོད་ཡུག་གི་འཛིན་གྲྭ་
འཛུགས་གཉེར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་བཙུགས་པ་བྱེད་ཀྱི་
མཐོ་འབྲིང་སློབ་གྲྭ་རེད། དེ་ཅིང་དང་། ཁྱེན་དུ། ཐན་ཅིན་བཅས་
ཁྱང་ཁྱེར་ལ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་ནང་མཐོ་འབྲིང་དང་། དམའ་
འབྲིང་གཉིས་ཀའི་སློབ་ཆ་སློབ་བྱིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དམའ་འབྲིང་སློབ་
གྲྭ་ཐོན་པའི་སློབ་ཡུག་བརྒྱ་ཆ་ ༥༥ ཆེད་ལས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་དུ་
གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།”

གོང་གསལ་སློབ་ཡུག་ཀྱི་ནག་དུ་གཏོང་བའི་སྤྱིད་བྱས་འོག་བོད་རང་སྦྱོང་
སྡེ་ཁག་གི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་འགྲོ་གྲོན་དངུལ་མང་ཆེ་བ་ཀྱི་ནག་ནང་ཁྲལ་
ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་བཏང་ནས། བོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁྲལ་གྱི་གཞི་རིམ་
སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་འགྲོ་གྲོན་འདང་ངེས་གཏོང་གི་མེད་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤
ནས་ ༡༩༩༩ བར་བོད་རང་སྦྱོང་སྡེ་ཁག་གིས་ཀྱི་ནག་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་
མཐོ་འབྲིང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་འགྲོ་གྲོན་མི་མང་ཤོག་སྤོར་ས་ལ་ལྷ་བརྒྱ་དག་སུ་མ་

” ཀྱི་ནག་དམར་བོའི་ཚོགས་པའི་ནང་ཁྲལ་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཞེས་པར་གསལ།

” ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥-༡༩ དེ་ཅིང་བསྐྱར་ཞིབ་ཅེས་པར་གསལ།

བཏང་ཡོད་པ་རེད།” ཟུ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱིས་
ལོ་རེར་རྒྱ་ནག་དུ་ཡོད་པའི་སློབ་ཕྲུག་རེའི་འགྲོ་བྱ་ན་མི་མང་ཤོག་སྒྲོར་ ༡༠༥༠/
ཐམ་པར་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།”

བོད་ནང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཆོན་པའི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་དུས་
ཡུན་ཐུང་དུའི་ནང་ཅ་བརྒྱག་དུ་སོང་བར་ཀུན་གཟིགས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
སྐུ་མྱེང་བརྩུ་པ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་སྐྱེས་མཆོག་མཁས་དབང་ནམ་པ་སོགས་
ཀྱིས་ཐུགས་འཆབ་ཆེན་པོ་གནང་སྟེ་ཉེན་ཁར་མ་འཛེམས་པར་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་ཐེར་འདོན་གནང་ཡོད། ཟུ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཀུན་གཟིགས་
པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་པེ་ཅིང་དུ་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་སྟེ་གནས་ཀྱི་ལས་
འཛིན་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་བཀའ་གནང་དོན། བོད་འདི་ལོ་
༡༩༠༠ ལྷག་ཙམ་རིང་བོད་ཡིག་པེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་ཁུངས་འབྲོལ་བའི་ས་
ཁུལ་ཞིག་ལ། བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་འགོ་བློད་འོག་
ལོ་ངོ་ཉེ་ལྷའི་ནང་བོད་ཡིག་ཐད་དེ་བརྒྱག་པ་རེད་ཅེས་དང་། ཟུ་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོ་བར་ང་ཆོར་ནོར་འཁུལ་ཡོད་ནའང་འདྲ། རྗེས་ལུས་ཐེབས་ཡོད་ནའང་
འདྲ། གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་དུ་ཡང་ང་ཆོས་བོད་ཡིག་འདི་རང་
པེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་འཛེམ་སྐྱིང་གི་ས་མཐོའི་ཐོག་མི་ཆེ་བསྐུལ་ནས་བསྐྱད་པའི་
མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། ང་ཆོའི་བོད་ཡིག་འདི་ཆ་ཆང་པོ་ཡོད་ནའང་འདྲ།

” ཟུ་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཆགས་པར་ཐོག་འཁོད་པ།

” ཟུ་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡ ཉིན་ཤིན་ཏུ་གསར་འགྱུར་ཁང་གིས་སྟེལ་བའི་གསར་
འགྱུར་ནང་གསལ།

ཆ་ཆང་པོ་མེད་ནའང་འདྲ། ཆོས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། རྒྱན་གྱི་
 རིག་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། རྣམ་ཅིས་རིག་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། རྒྱན་ངག་
 རིག་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། གཏན་ཆེགས་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆང་མ་བོད་
 ཡིག་ཐོག་བྱིས་པ་མ་གཏོགས། དེ་མིན་གཞན་ཞིག་ཐོག་བྱིས་པ་གཏན་ནས་
 ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་དང་། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་སྤྱིད་འཛིན་གྱི་ལས་ཀ་
 ཆང་མ་བོད་ཡིག་ཐོག་ནས་བྱས་པ་མ་གཏོགས། དེའི་ཆབ་དྲུ་ཡི་གེ་གཞན་
 དག་པོའི་སྤྱིད་བཏང་བ་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་དང་། ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་
 རིག་ལྗེ་གནས་ཐོག་མར་ཚུགས་པའི་རྣམས་སུ་ངས་མི་རིགས་པོ་བྱང་ནང་
 བཀའ་མོལ་ལྟ་བུ་བྱུང་། བོད་རིག་པ་ཟེར་བ་འདི་ལ་མང་གཞི་ཞིག་དགོས་
 པ་ཡིན། མང་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་། བོད་
 ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཡིན། དེ་གཉིས་ལ་ད་བར་ང་ཆོས་མཐོང་
 རྒྱུ་བྱས་པ་ལས། མཐོང་ཆེན་ཞིག་གཏན་ནས་བྱས་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་
 དང་། བྱེད་ཆོས་བོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བཅག་དཔྱད་བྱས་ནས་ཡར་
 གུས་གཏོང་ཡས་ལ་ངས་སེམས་འཁྱུར་དང་བྱབ་སྐྱོར་ལྟ་དང་ལྟ། ཡིན་ན་
 ཡང་ང་རང་ནི་ད་ལྟ་སུ་མཐུད་མང་གཞི་དེ་རང་ལ་སེམས་འཁྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
 བོད་ཡིག་འདི་བོད་དང་། བོད་མིའི་ས་ཁུལ་གཞན་དག་ལ་ཤི་གི་ཡོད་དང་
 གསོན་གྱི་ཡོད་ངས་མི་ཤེས། བྱེད་རང་ཆོས་འདིར་དཔྱད་གཞི་མཐོ་པོ་བཟུང་
 ནས་བོད་ཡིག་གི་དེབ་ཆེན་པོ་འདོན་པ་གནང་ཡས་འདི་བཀའ་ངྲིན་ཆེན་པོ་
 བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རེད་ཀྱང་། ང་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་བོད་ཡིག་འདི་ཁྲུངས་
 འཁྱོལ་བ་ཞིག་ཡོང་ཡས་ཡིན་ནམ། དེ་མེད་པ་བཟོ་ཡས་ཤིག་ཡིན་འདིའི་

ཐོག་བསམ་ཚུལ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་གནང་ཡོད།¹⁴

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་དེང་དུས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་མཁས་དབང་
ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཏེར་མངོན་གྱི་མཚན་སྟན་ཡུལ་
པའི་དྲུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་ཚོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གིས་གསུངས་དོན།
བོད་ཡིག་འདི་གཞུང་གི་ཅ་པའི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་། ཆོགས་འདུ།
གཞུང་འབྲེལ་ཡིག་འབྲེལ་བཅས་ལ་བཅུད་སྟེང་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
ལྟར་བཅུད་སྟེང་མ་བཏང་བར་རྒྱ་ཡིག་ཁོ་ན་བཅུད་སྟེང་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
གནས་སྐབས་འདིའི་འོག་ནས་བོད་མི་མང་གི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ཅ་
བཅག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་དང་། ཡང་ཁོང་གིས་གསུངས་དོན། ང་
ཆོའི་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་རེ་བ་དང་། རིག་གཞུང་གི་ངོ་བོ། དེ་བཞིན་མ་
མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་སློབ་རྒྱན་བཟང་པོ་བཅས་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་དང་
ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་ཡོང་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཅ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཐུག་
ཡོད། སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་བྱང་རྒྱལ་པ་ཡོད་པའི་
གེས་ཡོན་ཅན་ཏ་ཅང་དཀོན་པོར་གྱུར་པའམ། ཡང་ན་མེད་པར་གྱུར་ཆེ་
བོད་མི་རིགས་ནམས་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁྲོད་དུ་སིམ་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་
ཡོད་པ་འདི་ནི་ང་ཉེད་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུང་ཡོད་པ་རེད།

བོད་མི་ཞིབ་འཇུག་མཁས་པ་ལྷེ་རོང་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏོན་དོན།

༡༩༩༩ ལོར་ཁོ་བོས་དཀར་མངའ་སྲུང་ལུ་ལས་བྱེད་པ་ ༦༠༩༩ ལ་བཅག་

¹⁴ ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ཚོམ་གཅེས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༩ ལོར་ཕྱི་དྲིལ་
ལས་ཁུངས་ནས་པར་བསྐྲུན་ཞུས་པ།

དཔུང་བྱས་མཐར་ཐོད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ ༧༧ ཡོད་པ་དེས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥.༩
 ཟིན་འདུག ཡང་དར་མདོ་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲུའི་འཛིན་གྲག་ཅིག་ནང་ཐོད་
 རིགས་སློབ་གྲྲ་བ་ ༡༥ དཔེ་མཚོན་ལ་བདམས་ནས་བཞག་དཔུང་བྱས་པས་
 ཐོད་སྐད་ཐོག་ནས་ཁ་བད་བྱེད་ཐུབ་མཁན་སློབ་གྲྲ་བ་ལྔ་ཡོད་པ་དེས་བརྒྱ་ཆ་
 ༡༠ ཟིན་པ་དང་། འཆོ་བའི་སྐྱར་ཐོད་སྐད་ཐོག་ནས་ཁ་བད་བྱེད་ཐུབ་
 མཁན་སློབ་གྲྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་དེས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ ཟིན་པ། ཐོད་སྐད་གོ་བ་
 ཅམ་དང་ཉེར་མཁོའི་སྐད་ཆ་ཐོད་སྐད་ཐོག་ནས་བཤད་ཐུབ་མཁན་སློབ་གྲྲ་བ་
 དགྲ་ཡོད་པ་དེས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ ཟིན་པ། ཉེར་མཁོའི་ཐོད་སྐད་གོ་བ་ལས་
 ཐོད་སྐད་བཤད་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་སློབ་གྲྲ་བ་བདུན་ཡོད་པ་དེས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༡
 ཟིན་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཟུ་མཐུད་ནས་རྒྱ་ན་འབྲམས་སོང་ན།
 ང་ཆོའི་ཐོད་རིགས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པའི་སྐད་ཡིག་དེ་ང་ཆོའི་མི་རབས་འདིའི་
 ལག་ནས་བཟག་རྒྱ་རེད་འདུག་པས། འདི་ལོ་རྒྱ་ས་ཐོག་རང་བཅན་རྒྱལ་
 ཁབ་ཡོད་སྤྱིང་བ་དང་། ཐོད་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བད་འཕྲོད་
 ཐུབ་པའི་སྐད་ཡིག་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན་རང་ཤུགས་སུ་ང་ཆོ་
 ནི་ཐོད་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདེན་པ་དང་། རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གར་དུ་གྱུར་པ་ངོས་
 ཟིན་པ་བྱ་དགོས་རྒྱ་ཆགས་པ་རེད། གལ་སྲིད་རྒྱ་རིགས་འདུས་སྡོད་བྱ་
 ཡུལ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ཉན་ཉན་མི་རིགས་དེའི་ཞབས་
 འདེན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གར་ལ་བཙེ་བར་མ་ཟད། རྒྱ་རིགས་
 མང་ཆེ་བས་མི་འཐད་པའི་ནམ་འགྱུར་འདོན་གྱི་རེད། ང་ཆོའི་ཐོད་ཡུལ་
 དུ་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གནས་སྐངས་ཉག་སྤུ་འདི་འདྲར་གྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གསུམ་ཡོད་པ་ནི། དང་པོ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་མི་རིགས་ཏེ་ཕུན་རིང་

ལུགས་ཀྱི་སྤྱད་བྱས་ཀྱིས་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྦྱར་བའི་གོམ་སྐབས་
 མཁུགས་སུ་བཏང་བ་དང་། གཉིས་པ། དེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་པོད་ཀྱི་
 རྒྱད་ཡིག་ལ་རིན་ཐང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ལྟ་བ་མཁུགས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡོད་
 པ། གསུམ་པ། རང་རེ་པོད་མི་རྒྱལ་ལ་རང་ཉིད་རིམ་གས་དམའ་བ་
 ཡིན་པའི་ཚོར་བུགས་དྲག་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་
 རྒྱད་ཡིག་གཅེས་འཛིན་དང་། སྤང་སྦྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་སེམས་ཀྱགས་མེད་པ་
 བཅས་རེད། ཅེས་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད།

འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་ ༡༩༩༩ བར་པོད་དུ་རྒྱུང་བ་བཞི་ཟེར་བ་རྩ་
 མེད་གཏོང་བའི་ནང་པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པར་དྲུང་དེག་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད།
 པོད་ཀྱི་སྤྱན་རྩིས་ཀྱི་སྟེ་གནས་ཁག་སྟོ་བརྒྱབ་ནས་མེད་པ་བཟོས་པ་དང་།
 རང་གི་མི་ཆོའི་རིང་སྦྱོབ་སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་བྱས་པའི་པོད་ཀྱི་སྤྱན་པ་ཚོ་ལས་
 ༡༧ བྱེད་མཚམས་བཞག་དུ་བརྒྱུག་ནས། དེ་ཆོའི་ཆབ་ལ་དུས་ལུང་ཟླ་ ༦
 ནས་ལོ་གཅིག་བར་སྦྱིར་བཏང་གི་སྤྱན་བཅོས་སྦྱོང་བཅར་སྤྱད་པའི་སྤྱན་པ་རྒྱང་
 རྒྱུ་མ་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་བརྒྱུགས་ཡོད། ཁོང་ཆོ་ནི་ལོ་ན་བཅོ་ལྔ་ནས་བརྒྱ་དགུ་
 བར་གྱི་ན་གཞོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གོང་སྦྱིར་བཏང་གི་སྦྱོབ་སྦྱོང་ཅམ་ཡང་
 བྱེད་སྦྱོང་མེད་པ་རེད།” དུས་ཡུན་དེའི་རིང་པོད་ནང་ལྟ་སྟོར་དུ་འགོ་

“ཨ་ཁོ་མ། རྩ་རན། ཐོ་རིམ་བཅམས་པའི་དེབ་དེང་དུས་སྤྱན་བཞིན་པའི་པོད་ཅེས་པ། ༡༩༥༩
 ལོ་ན་ཁོ་ན་དུ་པར་སྤྱན་བྱས་པའི་གོག་གུང་ས་ ༡༩༥ པར་གསལ།

མཁན་ཕྱི་ཕྱི་མི་སྡེ་ཚོས་བཅོད་དོན། བོད་ནང་ཀན་སེལ་ཞེས་པའི་
སྤྱན་ནད་དང་། དེ་བཞིན་བཤལ་ནད་རིགས་ལོག་མཁན་དེ་སྤེལ་ས་ཏ་ཅང་
གིས་མང་དུ་སོང་འདུག་”

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱིད་བྱས་ཕྱན་བུ་རྩུག་དུ་བཏང་
བའི་རྗེས་ལ་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་གི་འཕྲོད་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཕྱན་བུ་བཟང་
དུ་ཕྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ནག་ཕྱི་ལོངས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གནས་སྤངས་
དང་བསྐྱར་ན། བོད་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཏ་ཅང་ཞན་པ་ཡོད་
པ་རེད།” བཅན་ཁྱོལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོ་
ནས་ ༡༧༥༡ བར་མཚོ་སྔོན་ཟླ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གངས་རུང་མི་རིགས་སློབ་
གྲུའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་རྒྱ་བ་ཆེ་རིང་གིས་བཅོད་དོན། ཟླ་བའི་གྲོང་
ཁྱེར་དུ་སློབ་སྦྱོང་དང་། གཞུང་གི་ལས་བཅོམ་ཆོ་ནད་མནར་སྐབས་ཆན་པ་
སོ་སོས་གཞུང་གོན་བཏང་སྟེ་སྤྱན་བཅོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། མི་མང་
ནད་མནར་སྤྱན་བཅོས་སྐབས་སོ་སོས་སྤྱན་ཡོན་སྦྱོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ལང་ནད་པ་ཇ་དག་རིགས་མ་གཏོགས། དེ་མིན་ནད་པར་སྤྱན་ཁང་ནས་
སྤང་ཆུང་བྱས་ཏེ་སྤྱན་བཅོས་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་མེད།” དབྱིན་ཇིའི་ཕྱི་ཕྱི་
ཁུལ་དུ་དང་རྒྱངས་ཞབས་ཞུ་བའི་བུད་མེད་ཅིག་བོད་དུ་སོང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༥

” ཏན་སུའུ་ཡིས་བྱིས་པའི་རྩ་ས་ཞེས་པའི་ཤོག་གངས་ ༡༠༡ ནས་ ༡༠༦ བར་གསལ།

” མི་སུ་ཡིན་གྱིས་བྱིས་པའི་བོད་དང་། གངས་རུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཆོགས་པ་ཞེས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༡ ལོར་ལོན་ཏོན་དུ་པར་སྤྱན་བྱས་པའི་ཤོག་གངས་ ༡༣ བར་གསལ།

” བོད་གནས་བསྐྱར་ཞིབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༡ ཟླ་ ༥ ཡང་ ༥ བར་གསལ།

ནས་དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་ལྷ་སར་པོད་ཚྲངས་སྒྲོབ་གྲ་ཆེན་མོར་སྡོད་ཚུང་བ་
 ནས་བརྗོད་དོན། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁུལ་གྱི་སྒོན་བཙེས་གནས་སྒངས་ཏ་ཅང་
 ཞན་པོ་འདུག དེའི་ཁྱེན་གྱིས་རྒྱ་མི་ནད་པ་ཆོས་ལྷ་སར་སྒྲན་བཙེས་བྱེད་པ་ལས་
 རྒྱ་ནག་དུ་མོང་སྟེ་སྒྲན་བཙེས་བྱ་རྒྱ་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་དང་། ཡང་
 ཁོ་མོ་རང་ལ་ནད་གཞི་ཕོག་སྟེ་སྒྲན་ཁང་དུ་སྒྲན་བཙེས་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པའི་
 ཉམས་ཚུང་བརྗོད་དོན། ང་རང་སྒྲན་ཁང་ལ་སྒྲན་བཙེས་བྱེད་པར་བསྐྱོད་
 དེ་ཉིན་གསུམ་སྒྲན་ཁང་ལ་བཞུད་པ་ཡིན། སྒྲན་ཁབས་པ་མཐོང་རྒྱ་མི་
 འདུག བརྟག་དཔུང་བྱེད་མཁན་སྒྲན་པ་ཉུང་ལ་ནད་པ་མང་བའི་ཁྱེན་གྱིས་
 ནད་པ་ཆོ་ཞོགས་པ་སྒྲ་པོ་དང་། དགོང་མོ་ཕྱི་པོ་སོགས་དུས་ཚོད་ངེས་
 མེད་དུ་ཡོང་ནས་བང་བསྐྱིགས་ཏེ་སྡོད་དགོས་ཀྱི་འདུག ང་ལ་སྒྲན་པས་
 བརྟག་དཔུང་བྱེད་སྐབས་སྒྲན་པ་དེས་ཐ་མག་འཐེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་
 ང་རང་ཆབ་ཏོག་ནང་ཆབ་གསང་གཏོང་སྐབས་ང་ལ་ཡོལ་བ་མེད་ཅིང་། ནད་
 པ་གཞན་ཆོར་ཡང་ཡོལ་བ་མི་འདུག དེར་བརྟེན་ཆབ་གསང་བཏང་བ་ནད་
 པ་དང་། ནད་གཡོག་ཆོས་མཐོང་བར་མ་ཟད། ལམ་ལ་ཡར་འགྲོ་མར་
 འགྲོ་བྱེད་མཁན་ཆོས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཁུང་ནས་མཐོང་གི་འདུག སྒྲན་ཁང་ནས་
 སྒྲད་པའི་ཁ་ལག་དང་། རྒྱ་ཐ་འཐུང་བྱེད་མ་རྒྱས་པར། ང་རང་གི་དགའ་
 ཉེ་ཆོས་བསྐྱལ་བའི་ཟས་དང་མངར་ཆར་བརྟེན་ནས་བཞུད་པ་ཡིན།”

རི་བེའམ་སྒོ་ནད་ནི་པོད་ནང་ཁྲབ་གདལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་

” པོད་གནས་བསྐྱར་ཞིབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཡང་ ༩ པར་གསལ།

སྤྱིའི་ཁྱིའི་ལོ་ལྷན་མཆོད་དང་། མཆོད་པའི་ནད་རིགས་པག་ག་འགོག་ཆོག་པའི་
 དུས་དེའི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོ་མཆོད་ལ་འགྲེམས་སྤྱོད་པའི་ནད་། བོད་
 དང་ཤར་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་སྤྱི་ན་གཉིས་ནི་ཁྱིའི་ལོ་ལྷན་གཞི་ཤོག་མཁན་ཆད་མཐོ་ཡོད་
 པ་ཡིན་པ་འཁོད་པ་དང་། བོད་རང་སྤྱོད་མཆོད་སྤྱོད་པའི་ཁྱིའི་ལོ་ལྷན་གྱི་
 ནད་གཞི་ཁྱབ་གདལ་འགྲོ་བའི་ཆད་གཞི་ནི་བརྒྱ་ཆ་ ༡.༡༤ དང་། ནད་
 གཞི་འདི་འགོས་པའི་ཆད་གཞི་བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡༡༤ ཟུག་གི་ཡོད་པ་རེད།
 རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོད་སྤྱོད་ཁྱིའི་ཁྱིའི་ལོ་ལྷན་གདལ་འགྲོ་བའི་ཆད་གཞི་བརྒྱ་ཆ་ ༠.༢༡
 དང་། ནད་གཞི་འདི་འགོས་པའི་ཆད་གཞི་བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡༠ ཡིན་པ་དེ་
 བོད་ལས་ལྷག་པའི་གཉིས་ཁྱིའི་ལོ་ལྷན་པ་ཡོད་པ་རེད།” བོད་མིའི་འཕྲོད་བསྟེན་
 དང་། དམིགས་བསལ་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་སྤྱོད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནས་
 ༡༩༩༤ བར་བོད་ཁྱིའི་བྱིས་པའི་ཟས་བཟུང་དང་མཉམ་ལས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
 གཞི་ཞེས་པའི་ཆོག་པས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་ལྟར་ན། བོད་ནང་ཟས་བཟུང་
 ཞན་པའི་ནད་རིགས་དང་། སྤྱིར་བཏང་གཟུགས་པོའི་ནད་གཞིའི་གནས་
 ལྟངས་ཏ་ཅང་ཞན་པོ་ཡིན་པ་བརྗོད་ཡོད་པ་དང་། བྱིས་པར་ཞིབ་འཇུག་
 བྱས་པའི་ཁོངས་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༥༩ ལོ་ཆད་ལ་གཞིགས་པའི་གཟུགས་པོ་འཆར་
 ཡོད་སྤྱོད་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱིས་པ་བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ གྱི་དཀར་གྱི་
 འཇུ་རྒྱས་མ་འདང་བ། བརྒྱ་ཆ་ ༤༩ འཆོ་བཟུང་མང་འདང་བའི་ཁྱིའི་
 བྱིས་པའི་ནད་གཞི་ཡོད་པ་བཅས་རེད།”

* བོད་གནས་བསྐྱར་ཞིབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ཕྱི་ཟླ་ ༨ ཡང་ ༨ བར་གསལ།

** རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ཟླ་ ༡༠ འདོན་ཐེངས་ ༨ ཡང་ ༤ པ་
 ཤོག་གངས་ ༩༩ ནས་ ༡༡༤ བར་གསལ།

བོད་ནང་གི་འཕྲོད་བརྟེན་གནས་སྐངས་ཞན་པོ་ཡོད་པ་གོང་གསལ་ཀྱིས་
 གྱིའི་སྟན་ཐོ་ཁག་ནང་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་
 ཇིལ་བསྐྱགས་ཐོག་བོད་ནང་གི་འཕྲོད་བརྟེན་གནས་སྐངས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་གི་
 ཡོད་པའི་དེལ་བསྐྱགས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་དམར་གྱི་འགོ་བློད་ཚོས་
 ཕྱི་ ༡༩༩༩ ལོར་བོད་རང་སློབ་ཚྲོང་ས་ཁུལ་དུ་སྟན་ཁང་ ༡༣༠༠ ཡོད་པ་
 དང་། ནད་པའི་ཉལ་བྱི་ ༤༢༠༠ ཡོད་པ་བརྒྱུད་ཡོད།” བོད་གྱི་ས་
 ཁུལ་ཚང་མར་སྟན་ཁང་དང་སྟན་གྱི་ལྗེ་གནས་ཡོད་ཅེས་གང་སར་དེལ་
 བསྐྱགས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།” དོན་དངོས་ཐོག་བོད་ནང་གི་འཕྲོད་བརྟེན་
 ཞབས་ཞུ་ནི་རྒྱ་མི་མང་པོ་གནས་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བྱིར་ཁག་ནང་སྟན་བཅོས་
 གྱི་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་པ་ལས། དེ་མིན་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་གྱི་གསེབ་ཁག་ལ་
 སྟན་བཅོས་གྱི་ཆ་རྒྱུན་མེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་
 ལ་ནད་གཞི་ཕོག་སྐབས་ན་དང་ཁལ་གཡག་བཞོན་ཏེ་ཉིན་གང་ལམ་བཟོད་གྱིས་
 ས་གནས་རྫོང་གནས་ཡུལ་དང་། དེ་མིན་གྱི་བྱིར་ཆེ་ཁག་ལ་སྟན་བཅོས་
 བྱེད་པར་འགྲོ་དགོས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གྱིར་བྱིར་ནང་དུ་འང་གཞུང་གི་སྟན་
 ཁང་ལ་སྡོད་དགོས་བྱུང་ན་དངུལ་ལྔ་འདོན་མི་མང་ཤོག་སྟོར་ ༥༠༠ ནས་
 ༡༠༠༠ བར་སྡོད་དགོས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་གྱིར་བྱིར་ནང་གི་མི་མང་
 དཀྱུས་མ་ལོ་རེ་མི་རེར་ཆ་སྟོ་མས་ཡོང་འབབ་མི་མང་ཤོག་སྟོར་ ༡༣༥༩ ཡང་

” རྒྱལ་ཁྱིམ་གྱི་བྱིར་ཁང་གི་གསར་འགྱུར་གཞུང་ལས་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༡ པར་འབྲེལ་
 པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྟོར་གྱི་རྒྱལ་གྲོགས་པོའི་དེ་བཅེས་པར་གསལ།

” གོང་གསལ་རྒྱལ་གྲོགས་པོའི་དེ་བཅེས་པར་གསལ།

ན་ཨ་མོར་ ༡༥༡.༥༦ ལས་མེད་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་ད་ཅང་དངུལ་འབོར་
ཆེན་པོ་རེད།^༡

པོད་ནང་འཕྲོད་བརྟེན་ཞབས་ཞུའི་གནས་སྐབས་ཞན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་
ཤི་ཚད་རྒྱ་མི་ལས་པོད་མི་མཐོ་བ་ཡོད་པ་རེད། འཛམ་གླིང་དངུལ་ཁང་
གི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོའི་སྟུན་ཐོ་དང་། འཛམ་གླིང་མཉམ་སྲུལ་རྒྱལ་ཚོགས་
ཀྱི་འཇུགས་སྐྱུན་ལས་གཞིའི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་སྟུན་ཐོ་གཉིས་ལ་གཞིགས་
ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་པོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཀྱི་མི་གངས་ཆིག་སྟོང་གཞི་
ལ་བཞག་ནས་མི་ཤི་ཚད་རོབ་ཅིས་བྱས་ན་བརྒྱ་ཆ་ ༥.༩༩ དང་། མདོ་
སྐད་ཨ་མདོ་ཁུལ་དུ་བརྒྱ་ཆ་ ༩.༩༩ ཟེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཅིས་གཞི་
གོང་དང་གཅིག་མཐུངས། རྒྱ་ནག་ནང་རྒྱ་མི་ཤི་ཚད་རོབ་ཅིས་བྱས་ན་
བརྒྱ་ཆ་ ༦.༦ ལས་མེད་པ་རེད།

པོད་ནང་བྱིས་པ་ཤི་ཚད་ཀྱང་མཐོ་པོ་ཡོད་ཅིང་། བྱིས་པ་ཆིག་སྟོང་
གི་ནང་ནས་ ༡༥༠ ཤི་གི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་བྱིས་པ་ཆིག་
སྟོང་ནང་ནས་ ༩༩ ལས་ཤི་གི་མེད་པ་རེད། འཛམ་གླིང་དངུལ་ཁང་
ནས་བརྗོད་པའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ན། པོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
མི་ཆིག་སྟོང་ནང་ཉི་ལྔ་འཕ། རྫོ་ནད་ཕོག་མཁན་མི་གངས་ ༡༩༠.༩ ཡོད་
པ་དང་། ཨ་མདོ་ཁུལ་ལ་མི་ཆིག་སྟོང་ནང་རྫོ་ནད་ཕོག་མཁན་མི་གངས་

¹ ལྷོ་ལི་གསར་པར་བཅའ་ཕྱོད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ཚབ་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོ་ ༡༡ ཚེས་
༡༩ ཉིན་སྲིལ་བའི་རྒྱ་ནག་གི་གསར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ནང་གསལ།

༤༤༧ ཟླ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བོད་ས་ཁུལ་གྱི་མིའི་
 ཆེ་ཆད་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆད་གཞི་ཀྱ་ནག་གི་དབང་འཛིན་
 མངའ་ཁོངས་ནས་དམའ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་། མིའི་ཆེ་ཆད་ཀྱི་མཆོན་ཉགས་
 ༠.༥༩ དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་མཆོན་ཉགས་ ༠.༣༣ རེད། ཀྱ་ནག་ནང་
 གི་མིའི་ཆེ་ཆད་མཆོན་ཉགས་ ༠.༢༣ དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་མཆོན་
 ཉགས་ ༠.༤༩ ཟླ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མགོང་ས་མཆོག་གི་ལཱ་ལེ་བླ་མ་མཆོག་
 བཅན་བྱོལ་དུ་ཆིབས་སྐྱར་གནང་བ་དེའི་ཐེབས་རྗེས་སུ་བོད་མི་སྣོང་ཕྱག་མང་
 པོ་བཅན་བྱོལ་དུ་ཡོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཀྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ལ་དྲག་
 གནོན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བཅས་ནི་གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་ཀྱི་གསར་
 འགྱུར་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཀྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་བཅན་བཟུང་བྱས་
 ཉེ་བོད་མིར་མནར་གཅོད་བཏང་བ་དང་འབྲེལ་བོད་མི་ནམས་རང་གི་ཆོས་
 ལུགས་ལ་དད་མོས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་བཙོན་པར་བརྟེན་འཇམ་གླིང་མཉམ་སྡེལ་
 རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དང་། ༡༩༦༡།༡༩༦༥ ལོ་བཅས་
 མོ་མོར་གྲོས་ཆོད་བཞག་ནས་ཀྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བ་
 མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་ལ་རྟོག་རྩལ་བཏང་བར་སྦྱོན་བཅོད་དང་།
 བོད་མིར་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་གྲོས་ཆོད་བཞག་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༡ ལོའི་མཉམ་སྐྱེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚད་ནང་། བོད་ནང་
 གི་གནས་སྐབས་སྒྲོར་འཁོད་ཡོད་པ་སྟེ་བོད་མི་ཚོར་སྡོན་ནས་ཡོད་པའི་འགྲོ་
 བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱར་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་
 བཙུག་བཀུར་བྱེད་དགོས་ཞེས་འཁོད་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དཀར་
 བོའི་དེའུ་ནང་བོད་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡར་རྒྱས་སྤྱིན་ཡུགས་བཀོད་ཡོད་
 ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་འཛམ་གླིང་མཉམ་སྐྱེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་
 གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད་སྤྱོད་དང་། མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་
 བཀག་སྡོམ་གྱི་ཚོགས་ཚུང་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་སྐབས་སྒྲོར་དང་། བོད་
 ནང་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་མུ་མཐུད་དོན་རྒྱལ་
 གྱིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། མི་རིགས་ཀྱི་
 རོ་བོ་བཅས་པ་རྩ་བ་ཆུག་དུ་འགྲོ་ཉིན་ཡོད་པར་སེམས་འཆབ་ཀྱིས་གྲོས་ཚད་
 བཞག་ཡོད། གྲོས་ཚད་དེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་བོད་མི་ཚོའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་
 བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་དབང་ལ་བཙུག་བཀུར་བྱེད་དགོས་པའི་གྲངས་
 བྱ་བཏོན་ཡོད།

བོད་ནང་གཏོར་བཤེག་དང་། མི་མང་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་
 བར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིམས་དོན་མཁུ་པའི་ཚོགས་
 ཚུང་གིས་བོད་དང་ཁྲིམས་ཡུགས་ཞེས་པའི་སྟན་ཐོ་ཞིག་བཏོན་ཡོད་པ་དང་།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལོར་འཛམ་གླིང་གི་ཁྲིམས་དོན་མཁུ་པའི་ཚོགས་ཚུང་གི་
 ཁྲིམས་ཡུགས་ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་ཚུང་ནས་བོད་ནང་གི་གནས་སྐབས་སྒྲོར།

བོད་དང་རྒྱ་ནག་མི་མང་གི་མཐུན་ཀྱལ་ཁབ་ཅེས་པའི་སྟན་ཐོ་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་
 པ་རེད། སྟན་ཐོ་དེའི་ནང་། བོད་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་འཕེལ་
 རྒྱ་ལ་སངས་རྒྱུ་པའི་རྗེས་འཇུག་པ་ཚོ་ཙུ་བརྒྱུ་ཏུ་གཏོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་
 ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འགོ་བྱེད་ཀྱི་མི་སྣ་དཔལ་ལྷན་གསོད་བཏང་ནས་
 རྗེས་འཇུག་སློབ་མ་རྣམས་རང་ཤུགས་སུ་ཆོས་དད་དོར་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་བྱ་
 ཐབས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དངོས་རྒྱ་གསལ་པོ་འབྱོར་ཀྱི་འདུག་པར་མ་ཟད། བོད་
 ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་ད་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོར་མཐོང་ཐོས་ཙུ་
 བ་ནས་མེད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་བཅན་བྱིད་ཀྱིས་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད། ལས་
 ཀྱི་བྱེད་སྒྲུངས་དེ་རིགས་ནི་བོད་ནང་ཆོས་དད་མེད་པ་བཟོ་བ་དང་། ཆོས་
 བྱེད་ཀྱི་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་མེད་པ་བཟོ་བ་ཞིག་ཡིན། རྟོན་སྤྱིང་བོད་ནང་
 རྒྱ་ཆོས་ཙུ་མེད་གཏོང་བར་མ་ཟད། རྒྱ་པའི་ཆོས་བྱེད་གཅིག་ཀྱང་མ་
 ལུས་པ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་སྤྱིད་བྱས་ཤིག་ཡིན་པའི་སྟོན་བརྗོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱ་ནག་མཐུད་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ལུ་འཆོལ་བ།

བོད་ནི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱབ་གདུག་པོའི་དེབ་ནང་བཞེད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་
 པར། བོད་ཅེས་པ་ནི་དབུས་གཙང་དང་། མདོ་སྟོད་ཁམས། མདོ་སྨད་
 ཡུ་མདོ་བཅས་བོད་ཆོལ་ཁག་སུམ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གནས་པའི་བོད་མི་ས་
 ཡ་དུག་དང་། མངའ་ཁོངས་ས་ཁྱོན་གྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ས་ཡ་གཉིས་དང་
 འབུམ་ཁྲ་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བཞེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ཟེར་

བ་དེ་པོད་ཀྱི་མི་འཕྲོ་སྐྱུ་ཆ་གཅིག་དང་། མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཁྱི་ལེ་
 བྱ་བཞི་མ་ས་ཡ་གཅིག་དང་། འབུམ་གཉིས་ཡོད་པའི་དབུས་གཙང་དང་།
 མདོ་སྟོད་ཁམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གཅིག་ཚུད་པའི་པོད་རང་སྐྱོང་ཁྲོའམ་ཟེར་
 བ་དེ་ལ་བརྟེན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མདོ་སྟོད་ཨ་མདོའི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་དང་།
 མདོ་སྟོད་ཁམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་གཅིག་ལྷ་བསྐྱེལ་གྱིས་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཟེར་
 མིང་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་ཁམས་དང་། ཨ་མདོའི་ས་ཁུལ་ཁག་
 རྣམས་ཀྱི་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་ཀན་སུའུ་དང་། ཡུ་ནན། ཟླ་ཁྲི་བཙས་
 གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་ལྷ་བསྐྱེལ་བཏང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཀྱི་ནག་གིས་པོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་བཙན་འཛུལ་
 བྱེད་འགོ་མ་ཚུགས་བར་པོད་ནི་བྲིམས་ལུགས་དང་། འོན་དངོས་གཉིས་
 ཀའི་ཐོག་ནས་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། རང་བཙན་
 ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཐོག་དམག་དཔུང་གིས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་བྲིམས་ལུགས་དང་ཙ་འགལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེར་སྐབས་པོད་འདི་
 མུ་མཐུད་ཀྱི་ནག་གིས་དྲག་པོའི་དམག་ཤུགས་ཀྱིས་བྲིམས་འགལ་བཙན་བཟུང་
 བྱས་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་དང་། གཞི་རྩའི་པོད་མིའི་ཐོབ་ཐང་རང་ཐག་
 རང་གཙོ་དང་ཙ་འགལ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
 རྣམས་ཀྱི་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཤར་པ་དཀར་པོའི་དེབ་འདོན་རྒྱ་ལས་ཐོག་སྟེ། པོད་
 རང་མི་མེར་སྲེལ་ཡུལ་གྱི་རྟེན་གཞི་མེད་པར་བཟོ་དགོས་པ་ཡིན། བར་
 ལམ་ནས་ཀྱི་ནག་གཞུང་གིས་པོད་ནང་བཙན་གཞོན་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་

བ་དང་། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་
 པ་དང་། བཞི་པ་ཟེར་བ་ཚོགས་ནས་བོད་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་མིན་
 བྱས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དེ་དག་ནི་ནོར་འབྲུལ་གྱི་བྱ་བ་རེད། ཤེ་ཅིང་
 དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་འགོ་བྱིན་ཁྱད་རྩིང་མཁེགས་བཟུང་ཅན་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས།
 འཛམ་གླིང་གི་མི་མང་ཚང་མས་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་ལག་ལེན་
 བསྟར་བའི་མིན་བྱས་ནི་མིག་རྒྱུང་བྱང་ཞིང་། མ་འོངས་པར་གནོད་སྐྱོན་
 ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་མིན་བྱས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་
 རྒྱལ་གཞུང་གི་རྒྱབ་གདུགས་པོའི་དེབ་ནང་བོད་འདི་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ཡིན་
 པའི་ལུང་འདྲིན་གྱི་ཁྲུངས་གདུགས་ས་དང་། བོད་ཀྱི་སྒྲོར་མཁེགས་པ་ཡིན་
 ཟེར་མཁན་མེལ་མིན་སྒྲོལ་ཏུ་སྤྲོད་གིས། བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་དང་
 པོ་དང་གཉིས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱི་ཕྱི་མིན་སྒྲོར་ཞེས་པའི་ནང་། རྒྱ་ནག་གི་
 མཁེགས་བཟུང་མིན་བྱས་སྒྲོར་བྱིས་དོན། རྒྱ་མི་མཁེགས་པ་དང་། བསམ་
 རྩོལ་ཡངས་པོ་གཏོང་མཁན་ཚོས། དང་སང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་
 ལག་ལེན་བསྟར་བའི་མིན་བྱས་འདི་ནི་བོད་ཡུན་རིང་བཙན་སྡེང་ཡོང་བའི་
 གཞུང་གི་རེ་བ་འགྲུབ་མིན་ཐད་དྲི་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་
 ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་ད་ལྟོ་མིན་བྱས་འདིས་བོད་མི་སྤྱི་དང་།
 ལྷག་པར་གཞོན་ནུ་ཚོའི་འཁོར་འཛིན་གྱི་བསམ་བློ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོག་རེ་
 བ་མེད་པའི་བསམ་བློ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བར་མ་ཟད། བོད་འདི་རྒྱ་ནག་
 མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་འོག་དུ་གནས་ན། བོད་མི་ཚོའི་རེ་
 འདུན་འགྲུབ་མི་བྱུང་བའི་བསམ་བློ་ཡང་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་གི་ཡོད་ཅེས་བཞོད་

ཡོད་པ་རེད།” རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བརྒྱུད་དོན་སྤྱིར་པོ་ཕེ་ཅིང་གིས་
 བོད་ལ་བསྐྱར་བཅས་བཏང་བ་དེར་བོད་མི་ཚོས་ཡུན་རིང་རྒྱུད་གཡེང་ངང་སྡོད་
 མི་སྤིད། རྒྱ་ཁེན་གྱི་བསམ་མཐོང་དང་། ཁོང་ཁྱོད། འུ་ཐུག་པ་བཅས་གྱི་
 བསམ་མཐོང་གསུམ་མཉམ་དུ་བསྡེ་མས་ན་སྤར་མེད་གྱི་ངར་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་
 རྒྱག་རྒྱ་ཡིན། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་ནང་དག་པོའི་
 ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།” མེན་
 བེན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སྤངས་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་གི་མཁས་
 པ་ཚོའི་ངོས་འཛིན་སྤངས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རེད། སེལ་བུའི་ཉེན་ཆ་བས་ཞེས་
 པའི་སྤྲོད་གསུམ་ཅན་གྱི་དེབ་ནང་། ཚོམ་པ་པོ་ཤང་ལེས་ཁྲུང་གིས། ཏུ་
 ལའི་བླ་མ་ནི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གྱི་ལྷེ་མིག་ཡིན་ཞེས་པའི་ནང་འཁོད་དོན།
 རྒྱ་ནག་ལ་བཞུས་ནས་བརྗོད་ན། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་གར་ཏུར་གི་སྤྲོད་
 ཀྱི་གནད་དོན་ལས་ཀྱང་ཉེན་ཆ་བས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདིའི་ནང་
 དུ་ཡོད། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ལ་ལྟན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བདག་
 དབང་གི་ཁོངས་གཏོགས་གཏན་འཁེལ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཁྱིེ་
 ཅན་གྱི་ཆད་གཞི་དང་། རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར། མཁོ་
 ལག་ལྟན་པའི་བཅན་ཐོལ་སྤིད་གཞུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་མི་ཡོངས་
 རྒྱུགས་ཐུན་མོང་གིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཞིང་། ས་གཞི་རིལ་མོ་ཡོངས་ལ་

“ མེལ་ཤིན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ཏུ་ལའི་བླ་མའི་དཀའ་ངལ་ཞེས་པ། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡-༡ ཕྱི་ཕྱིད་སྟོན། རིའུ་ཡོག་ ཅེས་པར་གསལ།

“ ཁོང་གསལ་དུས་དེབ་ནང་གསལ།

འཕོད་སྐྱལ་གྱི་རྒྱས་ཤུགས་ལྡན་པའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་ཞིག་ཡོད་པ་
 ཡིན་ཞེས་དང་། ཡང་ཁོང་གིས་མུ་མཐུད་བརྗོད་དོན། རྩ་ནག་གི་ཡུགས་
 རྒྱང་རིང་པོའི་ཁེ་ཕན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ན། རྩོམ་རིག་གསལ་པོའི་བྱ་
 ཐབས་ནི་མིག་སྒྲུབ་ནར་འགྲངས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་འདི་མིན་ལ། ཏཱ་ལའི་རྩ་མ་
 སྐྱེ་ཐེང་འདི་དགོངས་པ་རྫོགས་རྒྱུ་རེ་བ་བཙུག་ན་དེ་བས་མི་འགྲིགས། དེ་
 དག་ནི་ནོར་འཁྲལ་གྱི་སྲིད་བྱས་ཤིག་རེད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ད་ལྟ་ཏཱ་ལའི་
 རྩ་མ་སྐྱེ་ཐེང་བརྒྱ་བཞི་པ་འཛོལ་བཞུགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྐྱེ་ཁམས་ཀྱང་
 བདེ་པོ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་འདི་དམ་འཛིན་བྱས་ནས་པོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་
 རྩ་ཙམ་ཐག་གཙོད་ཡོང་བའི་ལས་འགོ་བརྩམ་དགོས་པ་དང་། དཀའ་བ་
 རྒྱད་ཐེངས་གཅིག་ལ་གཏན་བདེ་ཡོང་བའི་འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས་ངེས་ཡིན།
 དུས་ཚོད་ནར་འགྲངས་བྱེད་པ་འདི་ཏཱ་ལའི་རྩ་མར་ཕན་ཐོགས་མེད་ལ། རྩ་
 རྩག་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད། ཏཱ་ལའི་རྩ་མ་པོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་
 གཙོད་ཡོང་བའི་འགོག་རྒྱུ་ན་དུ་མི་བཙུག་པར། ཁོང་ནི་དེ་བས་པོད་ཀྱི་གནད་
 དོན་ཐག་གཙོད་མཐར་ཕྱིན་ཡོང་བའི་ལྡེ་མིག་ལ་བཙུག་དགོས། དེ་ལྟར་ལག་
 པོ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་ན། རྩལ་སྒོ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་གིས་སྒོ་རྩལ་ས་
 བརྒྱབ་སྲིད་པ་ཡིན།” ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་བཅས་སོ། །

¹¹ ལྷ་ལོ་ ༡༠༠༠ ལྷ་ ༥-༥ བར་ཐང་ལི་ཁུང་གིས་བྲིས། ཏཱ་ལའི་རྩ་མ་ནི་པོད་དོན་གྱི་ལྡེ་
 མིག་ཡིན་ཞེས་པ། ས་གནས་ལྟ་ས་དང་། ཤེ་ཅིང་དུ་བྲིས་པའི་ནང་གསལ།

